

DIPLOMAT

www.Diplomata-kurdi.com

KÜRDE xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır

H.Əliyev

№ 18 (166), 15 - 21 May, Gulan - sal 2012
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Həjəye:

**Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslami çox ağır dardan!**

**Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məscidləri.**

**Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.**

Səbahəddin Eloğlu

Səh. 2

Bakıda Heydər Əliyev Mərkəzi açılmış, Ulu Öndərin anadan olmasının 89-cu ildönümü və Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətə başlamasının 8 illiyi münasibətilə təntənəli mərasim keçirilmişdir

Səh. 12

Həvdətinən serokə həkumetə berdewamin

Səh. 15

Президент Барзани обсудил политический кризис с Послом США

Səh. 11

Demokratik Toplum Konqresi (DTK)

Səh. 4

PKK-nı dəstəkləyən BDP həmsədri ilə aparıcı arasında canlı yayımda mübahisə yaranıb

Səh. 14

Ирак подписал с ЕС договор о партнерстве

Səh. 14

Туркменский лидер: вопрос Киркука не может быть решен без соглашения туркмен и курдов

Sətri xəbərlər

Səh. 4

Устойчивый рост числа женщин на государственной службе

Səh. 15

Türkiyənin İranla bağlı danışıqlarda vasitəçi rolunu azala bilər

Səh. 8

"Suriya vətəndaş müharibəsi astanasındadır"

Səh. 10

Li Meri wanê festi vala leyi stoken kurdevari (bi wene)

Səh. 4

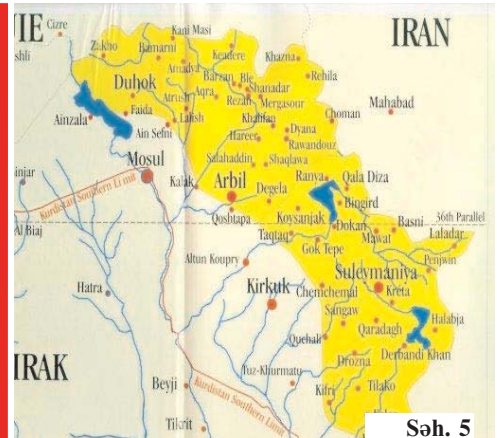
Xalqlar dostluğuna yeni bir baxış: karaoke-konsert

Səh. 5

Səh. 6

**AX BÊ WELATÎ,
BÊ WELATÎ**

Səh. 5

Киркук и Мосул, Курдистанские и им останутся

Səh. 8

Laçın rayonunun işğalından 20 il ötdü

Səh. 8

Türkiyə qanunvericiləri yeni konstitusiyanın mətni üzərində işə başlayıb

Xəbər verdiyimiz kimi, mayın 10-da Bakıda Heydər Əliyev Mərkəzi açılmış, ulu öndərin anadan olmasının 89-cu ildönümü və Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətə başlamasının 8 illiyi münasibətilə təntənəli mərasim keçirilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, xanımı Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri mərasimdə iştirak etmişlər.

Dövlətimizin başçısı Heydər Əliyev Mərkəzinin rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdi.

Dünya arxitekturasının nadir incilərindən olan Heydər Əliyev Mərkəzinin quruluşunda Bakının memarlıq koloriti dəqiqliklə nəzərə alınmışdır. Dünyada bənzəri olmayan Mərkəzin yaradılması ideyasının arxitektura mükəmməl formada əks olunması onun quruluşuna xüsusi özəllik verir. Ümummilli liderin azərbaycançılıq fəlsəfəsinin təbliği, gələcəkdə Azərbaycan vətəndaşlarının dünyada gedən müasir proseslər çərçivəsində Vətəninin və xalqının taleyi ilə bağlı genişmiqyaslı layihələrdə iştirakının, onların arzu və istəklərini gerçəkləşdirmək əzminin təmin olunması baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edən Heydər Əliyev Mərkəzinin inşası Azərbaycanın müasir reallıqlarını əks etdirir. Bununla yanaşı, ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında mühüm hadisəyə çevriləcək bu mədəniyyət ocağının yaradılması Azərbaycanda Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən tədbirlərin miqyasını və əhəmiyyətini göstərir.

Dövlətimizin başçısı mərasimdə çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin nitqi - Hörmətli xanımlar və cənablar, Əziz dostlar!

Bu gün biz Azərbaycan xalqının böyük oğlu Heydər Əliyevin anadan olmasının 89-cu ildönümünü qeyd edirik. Bu əziz gündə biz Heydər Əliyev Mərkəzinin açılışına toplaşmışıq. Mən bu münasibətlə sizin hamınızı ürəkdən təbrik edirəm.

Heydər Əliyev Mərkəzi nadir memarlıq abidəsidir. Mərkəzin yaradılması haqqında fikirlər təqribən 6-7 il bundan əvvəl yaranmağa başlamışdı. O vaxt belə bir fikir yarandı ki, Bakıda çoxfunksiyalı gözəl memarlıq abidəsi olan mərkəz yaradılsın. Mərkəzə ulu öndərin adı verilsin. Biz araşdırmalar aparmağa başladığımız əsas məsələ yerin düzgün seçilməsi idi. Bildiyiniz kimi, bu ərazidə uzun illər bundan əvvəl yaradılmış Səttarxan zavodu fəaliyyət göstərirdi. Əslində, zavod köhnəlmişdi və burada istehsal olunan məhsullar müasir tələblərə cavab vermirdi. Buna baxmayaraq, zavodun fəaliyyətini dayandıрмаq məqsədi ilə o başqa yerə köçürüldü, ərazi təmizləndi və tikinti başlandı. Zavodun ərazisi 16 hektar təşkil edirdi. İndi bu ərazidə bu möhtəşəm bina ucaldılmış və gözəl park yaradılmışdır.

İkinci məsələ mərkəzin memarlıq tərəfi idi. Bu məqsədlə dünya şöhrətli memar Zaha Hadid öz təkliflərini irəli sürmüşdü. Dərhal onun təklifləri təhlil edilməyə başlandı və qərar qəbul edildi ki, Heydər Əliyev Mərkəzi məhz bu layihə əsasında yaradılmalıdır. Çünki bu, nadir memarlıq əsəridir. Dünyada analoqu olmayan, müasirliyi özündə təcəssüm etdirən çoxfunksiyalı bir binadır. Binanın xarici görünüşü müxtəlif fərziyyələr irəli sürməyə imkan verir. Bəziləri bu mərkəzi dalğaya, bəziləri küləyə bənzədir. Bu, təbiidir, hər bir insanın öz fantaziyaları əsasında fikirləri yarana bilər. Hər halda bu bina həm memarlıq baxımından, həm funksional baxımdan nadir binadır.

Beş il bundan əvvəl – 2007-ci ildə

Bakıda Heydər Əliyev Mərkəzi açılmış, Ulu 89-cu ildönümü və Heydər Əliyev Fondunun 8 illiyi münasibətilə təntənəli

binanın bünövrəsi qoyuldu, tikintisi başlandı. Əlbəttə, bu gözəl memarlıq əsərini reallığa çevirmək lazım idi və mən bu

“Bakı kristal zalı” və nəhayət Heydər Əliyev Mərkəzi. Bu binalar da Bakının müasir rəmzləridir. Əminəm ki, Bakıya

problemləri başlamışdır. Ondan iki həftə sonra erməni lobbisi tərəfindən başlanmış kampaniya nəticəsində Dağlıq Qarabağı Azərbaycandan ayıraraq Ermənistanla birləşdirmək ideyası ortaya qoyulmuşdur. Bu ideya ətrafında Ermənistan və onun havadarları Azərbaycana qarşı işğalçı siyasətini başlamışdır. Heydər Əliyev amili, onun gücü imkan vermirdi ki, belə iddialar ortaya qoyulsun. Onun istefasından iki həftə sonra bu planlar reallaşmağa başlamışdır.

1988-ci ildə Azərbaycana qarşı növbəti tərribat - Sumqayıt hadisəsi baş vermişdi. İstintaq materialları dərc edilib. Heç kim üçün sirr deyil ki, Sumqayıt hadisələrini erməni millətçiləri törətmişdilər. Bu, onların tərribatı idi və orada ən çox qəddarlıq göstərən erməni millətindən olanlar idi. Məqsəd də aydındır ki, bu hadisədən istifadə edib Azərbaycana qarşı əsassız iddialar irəli sürülsün və ondan sonra azərbaycanlılara qarşı soyqırımı əsaslandırılınsın.

1990-cı ildə Azərbaycan xalqına qarşı təcavüz edilmişdir. Qanlı Yanvar hadisələri baş vermişdir. 1992-ci ildə Xocalı soyqırımı törədilmişdir. 1992-ci ilin mayında Şuşa və Laçın rayonları işğal altına düşmüşdür. 1993-cü ilin aprel ayında Kəlbəcər rayonu işğal altına düşmüşdür və beləliklə, Dağlıq Qarabağ ilə Ermənistan arasında coğrafi bağlantı yaranmışdır.

Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətdə olmadığı dövrdə Azərbaycan xalqının başına gör nə qədər bəlalar gətirilmişdir. Xoşbəxtlikdən Azərbaycan xalqı müdriklik göstərərək 1993-cü ildə vətəndaş müharibəsi gedə-gedə ulu öndərə müraciət etmiş, onu siyasi rəhbərliyə dəvət etmiş və imkan vermişdir ki,

gün bu fürsətdən istifadə edərək həm dünya şöhrətli memar Zaha Hadidə, eyni zamanda, binanın tikintisi ilə məşğul olan bütün insanlara bu gözəl əsəri yaratdıqlarına görə minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm.

Siz, əziz dostlar, ilk dəfədir ki, bu binaya gəlmisiniz. Mən isə tikinti zamanı dəfələrlə buralarda olmuşam və tikinti daim nəzarət altında idi. Bina ilə tanışlıq üçün imkanlar olacaqdır. Həm sizin, həm Azərbaycan vətəndaşlarının. Çünki bu bina çoxfunksiyalı mərkəzdir. Burada iclaslar və konsert, rəsmi qəbullar və konfrans zalları vardır, Heydər Əliyev Muzeyi fəaliyyət göstərəcəkdir. Kitabxana, sərgi salonları nəzərdə tutulubdur, digər otaqlar və zallar vardır. Bina Azərbaycan vətəndaşlarına hərtərəfli şəkildə xidmət göstərəcəkdir.

Binanın ərazisi, qeyd etdiyim kimi, 16 hektardır. Gözəl parklar salınıb. İnsanların rahatlığı üçün eskalatorlar quraşdırılıb. Əminəm ki, bu Mərkəz və Mərkəzin ətrafı şəhərimizin gözəlləşməsinə xidmət göstərəcəkdir və eyni zamanda, insanların istirahət yerinə çevriləcəkdir.

Bakı sürətlə gözəlləşir, inkişaf edir. Bakıda həm qədimlik, həm müasirlik vəhdət təşkil edir. Bakı qədim və müasir şəhərdir. Bakının ənənəvi qədim rəmzləri vardır ki, biz bu rəmzlərlə haqlı olaraq fəxr edirik. Qız qalası Bakının ən əsas rəmzlərindən biridir. Dənizkənarı bulvar Bakının rəmzidir. Şirvanşahlar sarayı, Qobustan qoruğu, İçərişəhər Bakının qədim və köhnə rəmzləridir. Müasir Bakımızın müasir rəmzləri isə bu illərdə yaradılır. Onların arasında qeyd edə bilərəm, 3,5 kilometrden 14 kilometrə qədər uzadılan Bakı bulvarı, onun köhnə hissəsi, yeni hissəsi və Bayraq Meydanı ətrafında tikilən bulvar.

Bayraq Meydanı şəhərimizin, ölkəmizin müasir rəmzidir. Dünyanın ən böyük bayrağı və ən möhtəşəm Bayraq Meydanı Bakıdadır. Bu meydanın ərazisi 60 hektardır. Bu da möhtəşəm, nadir memarlıq abidəsidir, eyni zamanda, dövlətçiliyimizin rəmzidir.

Yeni rəmzlərdən söhbət açarkən, əlbəttə, “Alov qüllələri”ni qeyd etməliyəm. Bu da müasir, inkişaf edən Bakımızın rəmzidir. Yeni istismara verilən

gələn hər bir vətəndaş, hər bir qonaq şəhərin qədim və müasir rəmzlərini görəəcək, onlarla tanış olacaqdır. Onlar görəcek ki, Azərbaycanda həm qədim tarixə böyük diqqət və hörmət vardır, eyni zamanda, Azərbaycan sürətlə inkişaf edən müasir dövlətdir və Azərbaycanın inkişafı o qədər sürətlə gedir ki, biz belə gözəl memarlıq əsərləri yarada bilirik. Heydər Əliyev Mərkəzi artıq dünya memarlıq siyahısına daxil edilmişdir. Heydər Əliyev Mərkəzi memarlıq möcüzəsidir. Təbii ki, bu Mərkəz müstəqilliyimizin banisi Heydər Əliyevin adını daşıyır.

Heydər Əliyev bütün dövrlərdə öz xalqına sədaqətlə xidmət etmişdir. Onun xalq, dövlət qarşısında misilsiz xidmətləri vardır. O, bütün dövrlərdə Azərbaycan xalqının rifah halının yaxşılaşdırılmasına və Azərbaycanın inkişafına böyük səylər

qoymuşdur. 1970-1980-ci illərdə onun rəhbərliyi altında Azərbaycan Sovet İttifaqında ən geridə qalmış yerlərdən ən qabaqcıl yerlərə qədər yol keçmişdir. Onun rəhbərliyi altında o illərdə güclü sənaye potensialı yaradılmışdır ki, bu gün də bu potensial müasir və müstəqil Azərbaycana xidmət göstərir. Heydər Əliyevin fəaliyyəti uzunmüddətli inkişafa hesablanmışdır. Onun təşəbbüsü ilə başlanmış layihələr, tikilmiş müəssisələr bu gün də xalqımıza, dövlətimizə xidmət göstərir. 1987-ci ildə Heydər Əliyev Sovet İttifaqının siyasi rəhbərliyindən uzaqlaşdırıldıqdan sonra Azərbaycanın

Azərbaycan bu ağır, çətin vəziyyətdən çıxarsın. Yalnız Heydər Əliyev siyasəti, onun müdrikliyi, cəsarəti, xalqa olan münasibəti və xalq tərəfindən ona olan inamın nəticəsində biz o böhranlı vəziyyətdən çıxarıldıq. Bütün qanunsuz silahlı birləşmələr tərkisilahlı edildi, sabitlik yarandı, asayiş bərpa edildi, vətəndaş qırğınının son qoyuldu və ölkə inkişaf etməyə başladı.

Ona görə biz deyəndə ki, Heydər Əliyev müasir və müstəqil Azərbaycanın banisidir, yanılmırıq. Həqiqətən də belədir. Çünki müasir tariximiz, şanlı tariximiz 1993-cü ildən başlayır. O ildən

Öndərin anadan olmasının fəaliyyətə başlamasının mərasim keçirilmişdir

2003-cü ilə qədər Azərbaycan böyük və uğurlu yol keçmişdir, dövlətçiliyin əsasları qoyulmuşdur. Mütərəqqi Konstitusiyaya qəbul edilmişdir, ümumi dövlət quruculuğu prosesi başlamışdır, əsaslı siyasi və iqtisadi islahatlar reallaşmışdır, Azərbaycan dünya miqyasında özünü tanıtdıra bilmişdir və beynəlxalq təşkilatlara üzv olmuşdur.

Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə aparılan iqtisadi islahatlar bazar iqtisadiyyatı prinsiplərinə söykənirdi. Bu da inqilabi bir dəyişiklik idi. Həm siyasi islahatlar, həm iqtisadi islahatlar bugünkü inkişafı şərtləndirir.

O vaxtkı ağır şəraitdə Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə neft strategiyası reallaşmağa başlamışdır. Onun tərəfindən ən başlanmış bu strategiya bu gün davam etdirilir, zənginləşdirilir. Azərbaycanın uğurlu inkişafını şərtləndirən əsas amillərdən biri də Heydər Əliyev neft strategiyasıdır.

Ordu quruculuğu prosesi başlamışdır. Azərbaycanda nizami ordu demək olar ki, yox idi. Ayrı-ayrı silahlı birləşmələr, müxtəlif siyasi qüvvələrə tabe olan birləşmələr müharibəni lazımi səviyyədə apara bilmirdilər. Nizami ordunun yaradılması tarixi hadisədir. Bu gün ordumuz güclənir və istənilən məsələni həll etməyə qadirdir. Yəni, biz bütün sahələrdə bugünkü Azərbaycan realitələrində Heydər Əliyevin izini görürük. Onun təşəbbüsü ilə dövlətimizin ideoloji əsasları formalaşmışdır. Güclü və möhkəm təməl, milli dəyərlər üzərində müasir dövlətin qurulması Heydər Əliyev siyasətinin əsas istiqamətlərindən biridir. Azərbaycançılıq məfkurəsini cəmiyyətə təqdim edən məhz Heydər Əliyev olmuşdur. Bu gün azərbaycançılıq fəlsəfəsi bizim əsas ideoloji dayaqlarımızdan biridir.

Bir sözlə, on il ərzində ulu öndərin xalq qarşısında göstərdiyi xidmətlər misilsizdir. Azərbaycan xalqı Heydər Əliyev sevgisini qəlbində yaşadır və yaşadacaqdır. Biz – ulu öndərin davamçıları ele etməliyik ki, onun siyasi xətti Azərbaycanda daim üstünlük təşkil etsin. Mən buna şübhə etmirəm. Son doqquz ilin təcrübəsi göstərir ki, biz bu siyasətə sadıq. Heydər Əliyevin siyasi vəsiyyətinə sadıq. Çünki 2003-cü ilin sonlarında o demişdir ki, mənim tərəfimdən başlanan işlərə mənim davamçılarım yekun vuracaqdır. Belə də oldu. Onun

təşəbbüsü ilə yaradılan və şəxsən təməl daşını qoyduğu Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinə biz 2006-cı ildə istismara verdik. Onun təşəbbüsü ilə imzalanmış "Şahdəniz" layihəsinin tərkib hissəsi olan Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərinə biz 2007-ci ildə işə saldıq. Artıq açılan bu yeni dəhliz bizə imkan verdi ki, üçüncü strateji layihəni icra edək. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisi uğurla davam edir və yaxın aylarda başa çatacaqdır. Bu yeni dəmir ipək yolunun yaradılması Azərbaycanın uzunmüddətli siyasi və iqtisadi maraqlarını təmin edəcəkdir.

Siyasi islahatlar davam etdirilir. Azərbaycan mövqelərini möhkəmləndirir. Azərbaycanda demokratikləşmə prosesi uğurla gedir. Azərbaycanda bütün azadlıqlar vardır. Bu istiqamətdə aparılan islahatlar çox müsbətdir, çox uğurludur, çox dəyərlidir. Bu islahatlar davam etdiriləcəkdir. Son doqquz il ərzində Azərbaycan iqtisadi sahədə misli görünməmiş inkişaf dövrünü yaşayır. Doqquz ildə iqtisadiyyat üç dəfə artmışdır. Sənaye istehsalı da üç dəfə artmışdır. Yoxsulluq şəraitində yaşayanların sayı təxminən 50 faizdən 7,6 faizə düşmüşdür. İşsizlik kəskin şəkildə azalmışdır. Bir milyondan artıq yeni iş yeri açılmışdır. Hazırda işsizlik Azərbaycanda 5,3 faizdir. Bütçə kəsiri demək olar ki, yoxdur. Bəlkə bir faiz təşkil edir. Amma kəsirsiz bütçə bizim üçün problem deyildir. Xarici dövlət borcu ümumi daxili məhsulun cəmi 7 faizini təşkil edir. Bu, hesab edirəm ki, dünya miqyasında ən uğurlu nəticələrdən biridir. Bizim iqtisadi sahədə uğurlarımız beynəlxalq maliyyə qurumları tərəfindən də qiymətləndirilir və qeyd edilir. Dünya üçün, qitə üçün ən çətin böhran illərində Azərbaycan iqtisadiyyatı inkişaf edir. Üç əsas beynəlxalq reyting agentlikləri "Moody's", "Fitch", "Standard & Poors" Azərbaycanın kredit reytingini artırır.

Azərbaycanda iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi siyasəti uğurla davam etdirilir. Bu ilin birinci rübünün yekunları bunu əyani şəkildə göstərir. Qeyri-neft iqtisadiyyatı 7,7 faiz, qeyri-neft sənaye 16,5 faiz artmışdır. Budur bugünkü Azərbaycanın inkişaf dinamikası və realitələri. Bununla bərabər, çox güclü sosial siyasət aparılır. Keçən il biz pensiyaların böyük dərəcədə artımına nail ola bildik. Bu ildən sovet dövrü əmanətlərinin qay-

tarılması, daha doğrusu, insanlara kompensasiyanın verilməsi prosesi başlamışdır. Hesablanan əmsala görə, postsovet məkanında ən uğurlu və insanlar üçün ən faydalı yanaşma bizdədir. Yəni, ən qısa müddət ərzində ən çox vəsait ödəniləcək ölkə Azərbaycan olacaqdır. Çünki gələn ilin sonuna qədər bütün kompensasiyalar verilməlidir.

Ordu quruculuğu prosesində Azərbaycan çox böyük uğurlara nail ola bilmişdir. Bu gün bizim hərbi xərclərimiz Ermənistanın dövlət büdcəsindən 50 faiz çoxdur. Bizim böyük gücümüz, böyük ordumuz vardır. Silahlı Qüvvələrimiz istənilən məsələni həll etməyə qadirdir. Mən dəfələrlə bir fikri qeyd edirəm, bir daha demək istəyirəm: Mən tam əminəm və bilərəm, Azərbaycan xalqı da tam əmindir ki, əgər ölkəmiz üçün həlledici illərdə - 1980-ci illərin sonu 1990-cı illərin əvvəllərində Heydər Əliyev Azərbaycanda rəhbərlikdə olsaydı, bir qarış torpaq işğal altına düşə bilməzdi.

Məhz ona görə erməni lobbisi, - bu mənfur qurum bütün söylərini Heydər Əliyevin neytrallaşdırılmasına yönəltdi. Əfsuslar ki, buna nail oldu. Əfsuslar olsun ki, bu çirkin kampaniyada o vaxt burada, Azərbaycanda milli satqınlar da iştirak etmişlər. "Beşinci kolon" o vaxt da var idi, əfsuslar olsun ki, bu gün də vardır. Onların sayı çox azdır, amma vardır. Bu gün də müstəqil ölkəyə zərbə vurmaq, ölkəmizi ləkələmək, ölkəmizin imicinə xələl gətirmək onların peşəsidir. Antimilli qüvvələr qınaq obyektinə çevrilir. Azərbaycan cəmiyyəti bu qüvvələri rədd edir və biz heç vaxt imkan vermərik ki, Azərbaycanın müstəqilliyinə, suveren inkişaf haqqına kimsə müdaxilə etsin. Son doqquz ildə Azərbaycan xarici siyasət sahəsində böyük uğurlara imza atmışdır. Bizim dostlarımızın sayı artmaqdadır. Biz bütün ölkələrlə qarşılıqlı

Azərbaycan tərəfindən aparılan xarici siyasət nəticəsində bu gün dünya miqyasında bizə çox böyük inam və hörmət vardır. Mən bunu bildirdim. Çünki ikitərəfli təmaslarda, beynəlxalq təşkilatların toplantılarında iştirakım və bütövlükdə xarici əlaqələrlə bağlı irəli sürülən təşəbbüslər bu əminliyi yaradırdı. Mən bildirdim ki, Azərbaycan çox böyük hörmətə malik olan ölkədir. Ancaq bu gün bunu bütün dünya bilir. Çünki bir neçə ay bundan əvvəl Azərbaycan dünyanın ən mötəbər qurumuna üzv seçilmişdir. Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasına üzv seçilmişdir. Hesab edirəm ki, müstəqillik dövründə bu, bizim ən böyük diplomatik uğurumuzdur. Biz dünya birliyinin dəstəyini qazana bilmişik. Dünya birliyi deyəndə əlbəttə ki, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı nəzərdə tutulur. Çünki bütün dünya dövlətlərini birləşdirən yeganə təşkilat BMT-dir. BMT-nin ən ali orqanında təmsil olunmağımız böyük tarixi nailiyyətdir və tarixi ədalətdir.

Azərbaycan 155 ölkənin dəstəyini qazanaraq bu mötəbər kürsüyə çatmışdır, hazırda Təhlükəsizlik Şurasına rəhbərlik edir. Bir həftə bundan əvvəl Azərbaycan Prezidenti BMT Təhlükəsizlik Şurasına rəhbərlik edirdi. Bu da tariximizdə böyük hadisədir.

Bir daha demək istəyirəm, əziz dostlar, mən bunu tam səmimiyyətlə deyirəm, bugünkü reallıqların təməli ulu öndər tərəfindən qoyulmuşdur. Əlbəttə, həyat yerində durmur. Yeni çağırışlar irəli sürülür, yeni vəzifələr ortaya çıxır. Biz daim çevik diplomatiya aparırıq. Ölkə daxilində əlbəttə ki, yeni çağırışlar çıxır və biz çalışırıq ki, ölkə daxilində olan bütün sosial və iqtisadi məsələləri həll edək. Bütçə xərcləri 12 faizdən çox artmışdır. Digər iqtisadi göstəriciləri mən artıq qeyd etdim. Ancaq bütün bu uğurların təməlinə ulu öndərin siyasəti dayanır. Çünki 1993-cü ildə və ondan

suretdə faydalı, bərabərhüquqlu münasibətlər qura bilmişik. Bu, bizim yanaşmamızdır. Bu ədalətli yanaşmadır. Biz beynəlxalq hüquq normalarına hörmətlə yanaşırıq və bütün ölkələri buna dəvət edirik. Bir sözlə, regionda, bölgədə nüfuzumuz artır. Azərbaycanın iştirakı olmadan nə iqtisadi sahədə, nə də siyasi sahədə heç bir təşəbbüs, heç bir layihə icra edilə bilməz. Azərbaycan bölgənin mərkəzidir, ən qüdrətli, ən dinamik inkişaf edən dövlətdir. Biz bundan sonra da ikitərəfli formatda bütün ölkələrlə ancaq bərabərhüquqlu münasibətlərin inkişafına çalışacağıq. Mən çox şadam ki, bu prinsipləri bölüşən ölkələrin sayı həddindən artıq çoxdur və bir sözlə, dostlarımızın sayı artır. Biz beynəlxalq təşkilatlarda prinsipial mövqeyimizi həmişə olduğu kimi ifadə edirik. Hər bir məsələ ilə bağlı bizim prinsipial, birmənalı mövqeyimiz vardır. Bu mövqə ədalətə, beynəlxalq hüquqa və Azərbaycan xalqının milli maraqlarına əsaslanır.

sonra inkişafımızın əsas istiqamətləri məhz onun təşəbbüsü ilə müəyyən edilmişdir. İstər xarici, istər daxili siyasətlə bağlı siyasi və iqtisadi islahatlar onun dünyagörüşü, onun fəlsəfəsi və uzaqgörənliyi sayəsində formalaşmışdır. Biz bu istiqamətlər üzrə irəliyə gedirik. Biz bu ana xətdən kənara çıxmırıq. Ancaq eyni zamanda, əlbəttə ki, əvvəlki dövrün təcrübəsini təhlil edərək biz irəli gedirik. Bu da təbiidir. Hər bir cəmiyyət inkişaf etməlidir. Azərbaycan cəmiyyəti də inkişaf edir. Ancaq müəyyən edilmiş istiqamətlər, strategiya üzrə. Bizim bütün addımlarımız ölçülüb-biçilmiş addımlardır. Biz siyasətimizi vahid strategiya və konsepsiya əsasında qururuq.

Bugünkü Azərbaycan reallıqları bir daha sübut edir ki, seçdiyimiz yol düz yoldur. Biz bu yol ilə gedəcəyik. Bu yolu Heydər Əliyev siyasəti işıqlandırır. Biz bu yola sadıq. Əminəm ki, bundan sonra da bu yolda bizi ancaq və ancaq uğurlar gözləyir. Sağ olun.

Sətri xəbərlər

- * Kürdüstan muxtariyyatının prezidenti Məsud Barzani Bolqarıstanın nümayəndə heyətini qəbul etmişdir.
- * Suriyada qanlı toqquşmalar davam edir. Son günlərdə yüzlərlə insan qətlə yetirilmişdir.
- * Bakı şəhərində kürd gəncləri tərəfindən hazırlanan "Kürd dili" və "Kürd mətbuatı" günü qeyd edilmişdir. Təşkilatçılar Seymur Alxanov və Nofəl Ədalətin sözlərinə görə, gənclərin doğma dilinə və tarixinə olan maraq tədqiqə layiqdir.
- * Türkiyədə keçirilən mitinq zamanı polis kütləyə atəş açıb. Nəticədə bir tələbə həlak olub, xeyli sayda insan yaralanıb.
- * PJAK başqanı Cəmil Bayık: Türkiyə və İran arasındakı ixtilaflar daha da dərinləşir.
- * "Amerikanın Səsi" radiosunun "Kürd dili" şöbəsi öz 20 illik yubileyini qeyd edir.
- * Türkiyədə yeni kürd partiyası yaradılacaq. Gözlənilir ki, Partiya İslam yönü olacaq və Türkiyə Kürdüstanında hakim AK Partiyasına rəqib olacaq.
- * Diyarbəkir şəhərində uşaqlar üçün kürd dilində baxça açılıb.
- * Cənubi Kürdüstanın DİN-yi birləşib yeni vahid struktur olacaq. Qeyd edək ki, Cənubi Kürdüstanın Daxili İşlər Nazirliyi iki hissədən ibarətdir ki, biri KDP-yə (Barzani) tabedir, digəri isə YNK-yə (Talabani) tabedir.
- * Türkmən cəmiyyətinin sədri Asama Adel: Kərkük məsələsi kürdlər və türkmənlər arasında həll olunmalıdır. Qeyd edək ki, hal hazırda Kərkük əhalisinin 60% milliyətçə kürddür.
- * Kürdüstan Parlamenti yeni qanun qəbul etmək niyyətindədir. Bu qanun əsasında dinlərarası əlaqələr, münasibətlər və s. tənzimlənəcək.
- * Ərəb xəbər ajansları: Məsud Barzani və İraq müxalifəti Kərkük və Mosul məsələsinə dair artıq razılığa əldə ediblər.
- * Tarik Əl-Haşimi: "Mən məhkəmə qarşısına çıxmağa hazırım. Lakin onun qeyri-adəətli keçməsindən ehtiyat edərəm". Qeyd edək ki, İraqdan qaçmış ölkənin sünni vitseprezidenti Türkiyədə sığınacaq tapıb.
- * Kürd xalqı Suriyada keçirilən seçkilərə və referendumlara qoşulmayacaq.
- Cənubi Kürdüstanın paytaxtı Həvler şəhərində Kürdüstan-Rumıniya iqtisadi forumu keçirilmişdir.
- * Həvler şəhərində müsəlmanlar tərəfindən böyük nümayiş keçirilmişdir. Buna səbəb isə muxtariyyatda nəşr olunan bir neçə jurnalın İslamı təhqir etməsi olmuşdur. Kürdüstan hökuməti dərhal təcili tədbirlər görmüşdür – həmin jurnalların nəşri dayandırılmış, baş redaktorları isə həbs edilmişdir.
- * İraqın baş naziri Nuri Əl-Maliki Kərkükə səfər etmişdir. Səfər zamanı onu İraq ordusunun bir neçə alayı baş naziri müşaiidə etmişdir.
- * İraq Şiələrinin rəhbəri Məktada Əs-Sədr bildirmişdir ki, Nuri Əl-Maliki ölkəni dikdaturaya qaytarmaq istəyir. Şiələr buna imkan verməyəcəklər.
- * Nuri Əl-Maliki: "Biz Kürdüstana hücum etmək fikrində deyilik. Əksinə, biz ABŞ-dan yeni silah alırıq ki, kürdləri Türkiyə və İrandan qoruyaq"; "Məktada Əs-Sədrin quldur dəstələrini ləvğ etmək lazımdır. Onlar Şiə bölgələrində əmin-amanlığı pozur".
- * Kürdüstan muxtariyyatının büdcəsi təsdiq olunmaq üçün yerli Parlamenta göndərilib. Qeyd edək ki, Kürdüstanın gələn ilki büdcəsi təxminən 10 milyard AZN civarında olacaq.

Türkiyə polisi 28 kürd yaraqlısını həbs edib

Türkiyə polisi fəaliyyəti qadağan olmuş kürd qrupunun altı vilayətdə istinadgahlarında keçirilən reydlərlə əlaqədar 28 nəfərin həbs edildiyini bildirib. Milli Polis departamentinin bildirdiyinə görə, Kürdüstan icmaları birliyinə qarşı Şanlıurfa, Diyarbəkir, Eskişehir, Mus və Ankarada qarşı reydlər keçirilib.

Bu gün habelə Türkiyənin əsas etibarilə kürdlərin yaşadığı cənub-şərq bölgəsində təhlükəsizlik qüvvələrilə toqquşma zamanı beş kürd yaraqlısının qətlə yetirildiyi bildirilir. Toqquşma Bitlis vilayətinin Tatvan şəhəri yaxınlığında baş verib.

Ankara rəsmiləri Kürdüstan icmaları birliyinə fəaliyyəti qadağan olmuş PKK-nın siyasi qanadı kimi baxır.

Bərzani Kərkükü rəsmən istəyibmiş

Deyerler.Org: Türkiyənin Aksiyon jurnalının iddiasına görə, Bərzani İstanbulda müstəqil "Kürdüstanı elan etməyi planlaşdırdığını, Kürdüstana daxil edəcəyi Kərkükü də Türkiyə ilə birlikdə idarə etmək istədiyini" açıqlayıb. (Dünya Bülleteni)

İraq Regional Kürd Muxtariyyətinin rəhbəri Məsud Bərzaninin Türkiyə səfərində baş nazir Tayyib Ərdoğan, prezident Abdullah Gül və XİN rəhbəri Əhməd Davudoğlu ilə apardığı müzakirələrin əsas mövzusunun İraqın siyasi vəziyyəti, Suriya mövzusu və PKK-nın zərərsi-

zərsizdirilməsi olub. Ancaq əsl müzakirə Bərzani ilə Ərdoğan arasında İstanbulda aparılıb və burada bir sıra mövzuda qarşılıqlı

razılıq zəmini yaradılıb.

Səfərin Bərzaninin Amerika səfərindən sonra baş tutması diqqət çəkərkən, görüşlərdən sonra isə iyunda Ərbildə təşkil edilməsi planlaşdırılan Kürd Konfransında Bərzaninin Kürd nümayəndələr qarşısında PKK-ya tərksilah olmaları çağırışını edəcəyi və siyasi yol seçmələrini təklif edəcəyi də danışıqlar.

Baş nazir Ərdoğan isə həm Suriya mövzusunda ortaq hərəkət etmə, həm də PKK-nın zərərsizləşdirilməsi barəsində Bərzani ilə eyni fikirdə olduğunu açıqlayıb.

Təşkilatın məqsədi 4 ölkədə "Kürdüstan" qurmaqdır

Türkiyədə KCK iddianaməsi qəbul edilib. İddianamədə "KCK"nın son hədəfi aşkar olub. Xüsusi Səlahiyyətli Prokuror Adnan Çimenin hazırladığı iddianamədə "KCK"nın son hədəfinin Türkiyə, İran, Suriya və İraq torpaqlarında

"Kürdüstan" dövləti qurmaq olduğu, KCK ilə PKK və BDP arasında sıx əlaqələrin olduğu ifadə edilir.

Qeyd edək ki, "KCK"nın kürdcə açılışı "Koma Civaken Kurdistan"dır. Azərbaycan türkcəsində isə bu "Kürdistan Xalqlar Birliyi" anlamındadır.

PKK-nı dəstəkləyən BDP həmsədri ilə aparıcı arasında canlı yayımda mübahisə yaranıb

SalamNews, N.Ələkbər. ABŞ-dan səfərdən qayıdan BDP-nin həmsədri Səlahəddin Demirtaş "SKY Türk" və "Show TV"də canlı yayımlanan "Siyaset Meydanı" verilişinin qonağı olub. SalamNews-un Türkiyə mətbuatına istinadla verdiyi xəbərə görə, Demirtaşla

proqramın aparıcısı Əli Kırca arasında mübahisə yaranıb.

Kürd problemi ilə bağlı ABŞ-da keçirdiyi görüşlər haqqında məlumat verən Demirtaş, mövzu PKK-nın silahı yerə qoyma məsələsinə gəlincə, Kırca ilə qızğın mübahisəyə başlayıb. Dövlətin illərdir PKK-nı silahı yerə qoymağa çağırıldığını qeyd edən Demirtaş, hökumətin bunun yerinə yeni variantlar təklif etməsi lazım olduğunu vurğulayıb. Demirtaşın bu sözləri Əli Kırca tərəfindən etirazla qarşılıq alınıb və onların arasında mübahisə yaranıb. PKK-nın tərksilah olmasının zəruriliyini

müdafiə edən Kırcanın təkliflərindən sonra Demirtaş həm PKK-nı, həm də hökuməti əməliyyatları dayandıрмаğa çağırıb: "Açıqca deyirəm, dağa çəkilən bir PKK-ı əsla təslim olmamalıdır. Problem həll edilənə qədər hücum etməməlidir. Əsgər, polis, meşəbəyi, vətəndaş, heç kimə qarşı silahla hücum etməməlidir. Ciddi söyləyirəm. Fəal hərəkətləri həyata keçirməyən PKK-ya qarşı hərbi əməliyyat aparılmamalıdır. Biz də problemin siyasi yolla həlli üçün çalışırıq. Amma mən "peşman oldum", "təslim olun" demərəm".

DİNDAR KÜRD PARTİYASI YARADILIR Adında "Kürdüstan" sözü keçən yeni kürd partiyasının yaradılması oktyabr ayında elan ediləcək

FaktXeber.com-un verdiyi məlumata görə, Şərq və Cənubi-şərq Anadolu bölgəsində yaşayan və özlərini "dindar və mühafizəkar kürdlər" adlandıran bir qrup, "Kürdüstan İslam Partiyası" adlı təşkilatı qanuni siyasi partiya çevirməyi planlaşdırır. Kürd əhalisinin olmadığı vilayətlərdə fəaliyyət göstərməyi düşünməyən təşkilat rəhbərliyi, İraq Federal Kürdüstan bölgəsinin özləri üçün model götürür.

Yeni partiyanın liderli isə Diyarbəkir Vəkillər Bürosunun vəkili Sıdıq Zilan olacaq. O, cari ilin oktyabr ayına kimi par-

tiyanı yaradacağını söyləyib. Mövcud kürd partiyalarıyla rəqib deyil, mütəfiq olacağını söyləyən Zilan, "İzmir kimi mühafizəkar kürd əhalisinin olmadığı yerlərdə fəaliyyət göstərməyəcəyik", -deyib.

Vəkil daha sonra belə deyib: "İşlərimiz bir

ildir davam edir. Əhəmiyyətli dəstək almışıq. Oktyabr ayına kimi partiyanın qərar-gahı hazır olacaq. Diyarbəkir, Urfa, Batman, Bingöl, Elazığ başda olmaqla bir çox vilayətdə fəaliyyət göstərəcəyik. Daxilən dindar və "boz seqment"

kimi tanınan, özlərini BDP və PKK xəttindən uzaq tutaraq, AKP və Səadət Partiyasına səs verən dindar kürdlərin səslərini qazanmağı planlaşdırırıq. Dindar kürdlərə siyasətin yolunu açmaq üçün İslami bir partiya ehtiyac olduğu aşkardır. Hədəfimiz Kürdüstan xalqının Ankara ilə olan siyasi təmsilçilik əlaqələrini qoparmaq, onları öz bünövrəsi üzərində təşkilatlandırmaqdır."

Əziz Sahiboğlu

dəstəyi və Bakı Musiqi Akademiyasının təşəbbüsü ilə nəşr olunmuş "Azərbaycanda yaşayan xalqların 50 mahnısı" kitabının geniş ictimaiyyətə orijinal şəkildə təqdimatı olacaqdır. Başqa sözlə, Azərbaycan, rus, ləzgi, tatar, talış, kürd, avar və başqa xalqların mahnılarının səslənəcəyi karaoke-konsert ölkəmizdə yaşayan bütün xalq

Xalqlar dostluğuna yeni bir baxış: karaoke-konsert

Bakı, 2 may (AzərTAc). Mayın 5-də Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının (BMA) Caz Mərkəzində keçiriləcək tədbir həm peşəkar musiqiçilərin, həm də bütün musiqisevərlərin qəlbini oxşayacaqdır. Çünki bu tədbirə qatılanlar sadəcə seyrçi deyil, həm tamaşaçı, həm də, eyni zamanda, ifaçı funksiyalarını birgə yerinə yetirəcəklər. Söhbət karaoke-konsertdən gedir.

BMA-dan AzərTAc-a bildirmişlər ki, bu qeyri-adi konsert ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin anadan olmasının 89-cu ildönümünə həsr ediləcəkdir. Tədbirdə Təhsil Nazirliyinin

və etnik qrupların nümayəndələrinin musiqi bayramına çevriləcəkdir.

Tədbir Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyası, "Musiqi dünyası" jurnalının yaradıcı qrupu və "Samur" qəzeti redaksiyasının birgə səyləri ilə hazırlanmışdır.

Bu qeyri-adi konsert müxtəlif xalqların mahnılarını öyrənmək, dinləmək və hətta kollektiv şəkildə oxumaq arzusunda olanları ürəkəndirəcəkdir.

Layihənin rəhbəri SSRİ və Azərbaycan Respublikasının Xalq Artisti, BMA-nın rektoru, professor Fərhad Bədəlbəyli.

Bakı, 2 may, SalamNews, N.Ələkbər. Bağdad rəhbərliyi ABŞ-dan "F-16" hərbi təyyarələrinin alınmasına qarşı çıxan Məsud Bərzaniyə bildirib ki, bu təyyarələr kürdləri Türkiyədən qorumaq üçün alınır.

SalamNews-un "Doğan"

"F-16" təyyarələri kürdləri Türkiyə və İrandan qorumaq üçün alınır - rəsmi Bağdad

agentliyinə istinadla verdiyi xəbərə görə, Şimali İraq Kürd Administrasiyasının rəhbəri Məsud Bərzani, ötən həftə ABŞ ilə İraq arasında imzalanan və Bağdad rəhbərliyinə 36 ədəd "F-16" hərbi təyyarəsinin satılmasını nəzərdə tutan 1 milyard dollarlıq razılaşmaya mənfi reaksiya göstərmiş və bu təyyarələrin satılmasına qarşı çıxmışdı.

Rəsmi Bağdad isə Bərzaninin bu hərəkətinə cavab verib: "2014-ci ilin əvvəlinə qədər 24 ədəd alınması planlaşdırılan bu təyyarələr xarici təhdidlərə qarşı istifadə ediləcək. Təyyarələr kürdləri Türkiyə və İranın hücumlarından qoruyacaq. Bərzaninin ortaya atdığı iddiaları əsasızdır. Artıq Bağdadda kürdləri düşmən kimi dəyərləndirməyən rəhbərlik mövcuddur".

"Bu gün bəstəkarlar bayağı musiqilər yazır, gənclər isə bayağı musiqiləri sevirlər". Bunu

Aslandan bəstəkarların ünvanına kəskin ittihamlar

"Vətəinfo.az"a açıqlamasında müğənni Aslan Hüseynov bildirib:

"Müğənnilər bayağı musiqi axtarırlar ki, onları dinləsinlər. Bu gün müğənnilərin qazancı toylardan çıxır. Ona görə, müğənnilər ancaq toy mahnıları oxuyurlar. Gənc ifaçılar da, tanınmış ifaçılar da kommersiya üçün işləyirlər.

Müğənni bəstəkarlar haqqında da ətraflı söhbət açır:

"Bəstəkarların çoxları özləri özlərindən mahnı oğurlayır. Bir yaxşı mahnı yazır. Sonra da görür ki, mahnı sevildi. Ona oxşar başqa mahnı yazır. Bir mahnıya qulaq asanda artıq bilirsən ki, bunun müəllifi kimdir. Xaricdən götürülən mahnılarda çoxdur. Bu gün bizdə xeyli

sayda özbək, türk, kürd mahnıları var. Bizim bəstəkarlar çox savadlıdır. Lakin müğənnilər elə mahnıları oxumurlar. Ona görə də bəstəkarlar bayağı mahnılar yazırlar. Özü yazıb özü dinləməyəcək ki? Bu gün qınaq obyektini müğənnilər və zövqü korlanmış dinləyicilərdir."

Könül İbrahim

İraq hakimiyyəti daxilində gərginlik artır

İraqın İran meyilli Əl-Maliki hakimiyyəti ilə Şimali İraqdakı kürd özünüidarəsini başcısı Bəzani arasında münasibətlər bir qədər də gərginləşib. "OLAYLAR"-ın Türkiyə bürosunun verdiyi xəbərə görə, Bərzani Əl-Malikin diktator və İranın kuklası olmaqda ittiham edib. Son qalmaqla isə Bağdad hökumətinin ABŞ-dan F-16 reaktiv qırıcı təyyarələr sifariş etdikdən sonra baş verib. Kürd yerli idarənin lid-

eri Bərzani ABŞ-ı sərt ittiham edərək Əl-Malikin bu təyyarələrdən Şimali İraqdakı kürdlərin əleyhinə istifadə edəcəyindən əndişələndiyini dilə gətirib. Əl-Maliki isə təyyarələri Türkiyədən qorunmaq üçün aldıklarını ifadə edib. Bu arada Əl-Malikin müavini olan Əl-Əsgəri kürdləri Səddamdan qalan tank və ağır silahları Bağdada geri təslim etməyə çağırıb.

Suriya: İrana oxşayan ərəb dövləti

Ərəb dövlətləri Suriyanı nəyin bahasına olursa olsun İranın təsir dairəsindən çıxarmağa çalışırlar...

"Bu gün Suriya əslində bəzi dövlətlərin və siyasi dairələrin təqdim etdiyi kimi "İslam müqavimətinin" ayrılmaz hissəsi yox, İran və Livan (Hizbullah) arasında dəhliz rolunu oynayır". Yaxın Şərq və ərəb ölkələri üzrə mütəxəssis Rufiz Hafizoğlu Publika. Az-a açıqlamasında belə deyib.

Analist hesab edir ki, bu dəhlizdən İran vasitəsilə təqdim edilən köməkdən fələstinli qrupların, xüsusən də "İslami-cihad" qruplaşmasının faydalandığını inkar etmək olmaz:

"Suriya hakimiyyəti toqquşmalara başqa don geyindirməyə çalışsa da, ölkədə "Əl-Qaide" terror təşkilatının və ya digər islamçı radikal qrupların nizami orduya qarşı mübarizə apardığını söyləsə də reallıq bunu əks etdirmir.

Bu gün Suriya küçələrində konkret üç qrup mübarizə aparır: Rəsmi dövlət ordusu, əksəriyyəti ələvilərdən ibarət hakimiyyətə sadıq mülki geyimli dəstələr və nizami ordudan ayrılan, hakimiyyətin fərari adlandırdığı Azad Suriya Ordusu.

Sual yarana bilər: Azad Suriya Ordusunu kim silahlandırır? Səndə Suriya müxalifəti ilə görüşüm zamanı

müxalifət nümayəndəsi qonşu dövlətlərin silah dəstəyi verdiyini, lakin bunun cüzi olduğunu etiraf edərək Azad Suriya Ordusunun dövlət ordusundan pulla silah aldığını bildirdi.

Suriyada baş verən hadisələrə müxtəlif prizmadan yanaşmaq olar, lakin hesab edirik ki, Suriya vətəndaş müharibəsinin astanasındadır".

Ekspert Suriya prezidenti Bəşər Əsədin hakimiyyəti qoruyub saxlama ehtimalından da danışdı: "Hadisələrin bu temple gedişatı Əsədin hakimiyyətdə qala bilməyəcəyini iddia etməyə əsas verir. Hesab edirəm ki, o fürsəti buraxıb".

Analistin sözlərinə görə, Tunis istisna olmaqla, nə Liviyada, nə də Misirdə inqilab hədəfinə tam çatmayıb: "Regionun super-güc dövləti olan Misirdə bir çox strukturlarda hələ də Hüsni Mübarək zamanında qalan kadrlardır. Ərəb regionunda demokratikləşmə uzun və ağırlı prosesdir. Bu ölkələr demokratikləşsə belə, bu, bizim düşündüyümüz və Qərbdəki demokratik idarə sistemi olmayacaq".

Tunisə, Misirdə və Liviyadakı inqilabi proseslərin Suriya ilə müqayisəsindən söz açan Rufiz Hafizoğlu bildirib ki, həmin ölkələri Suriyadan geosiyasi fərqlər ayırır, bundan savayı etnik və dini tərkib də fərqlidir:

"Tunis, Liviya və Misir etnik və dini baxımdan monotondur. Yalnız Misirdə qıptı (xristian misirlilər) amili var.

Suriyada hər şey tam fərqlidir. Suriyada

davranmağa məcbur edir.

Suriyada Bəşər Əsəd rejiminin hələ də hakimiyyətdə qalmasının səbəbləri bununla bitmir. Etiraf

müsəlman və xaçpərəstlər yaşayır, sünni, şiə, ələvi, druz və təbii ki, kürd amili də mövcuddur. Bu ölkədə yalnız İranın yox, Fars körfəzi dövlətlərinin və Türkiyənin maraqları da kəşifir.

Suriya nə qədər ərəb dövləti olsa da, siyasi strukturu ilə İrana daha yaxındır, hətta Suriya regionda olan "Şiə ayparasının" bir hissəsidir. Təbii ki, ərəb dövlətləri Suriyanı ciddi-cəhdlə, nəyin bahasına olursa olsun İranın təsir dairəsindən çıxarmağa çalışırlar.

Suriya və İran arasında təhlükəsizlik haqqında razılaşma qüvvədədir. Bu razılaşmaya əsasən Suriya ərazisinə hər hansı hərbi müdaxilə, İrana hərbi müdaxilə kimi qiymətləndirilir. Bu razılaşma qonşu dövlətləri daha ehtiyatlı

etmək lazımdır ki, hazırda Suriya müxalifəti arasında ölkənin gələcək üsul-idarə sistemi ilə bağlı ciddi fikir ayrılığı mövcuddur".

Ankaranın Suriya məsələsində tutduğu mövqeyə toxunan ekspert bildirib ki, qonşu dövlət olan Türkiyə Suriya qaçqınlarının qəbul edib, onlara humanitar yardım göstərib: "Suriyada baş verən hadisələrdən əziyyət çəkən xalq Türkiyənin bu təpkisini alqışlayır. Lakin Suriya müxalifəti Ankaradan silahlı dəstək istəyir. Bu isə bir o qədər da asan məsələ deyil.

Əslində regionda Türkiyə və İran arasında ciddi rəqabət gedir. Fikrimcə, Ankara başda Livan olmaqla, İraq və Suriya siyasətində də İrandan geridə qalır".

Elnur Eltürk
Publika.Az

Bəşər Əsəd növbədən kənar seçki elan etdi

Suriyada prezident Bəşər Əsəd xalqa müraciət edib

O, avqustda növbədən kənar seçki keçirilməli olduğunu açıqlayıb: "Avqustda yeni parlament qura bilsək, sentyabrda köklü islahatlar paketini reallaşdıracağıq". Suriya Konstitusiyasının yenidən hazırlanması üçün komitə yaradacağını

deyən prezident məsələnin 1 aya həllini tapacağını qeyd edib. Qeyd edək ki, son aylarda Suriyada hökumət qüvvələri ilə nümayişçilər arasında davam edən toqquşmalarda 1200-dən artıq insane həlak olub.

sonxeber.az

**Hüseyin
Kürdoğlu**

AZADLIQ ŞƏHİDİ
(Şair Eldar Baxışın əziz xatirəsinə)

Ey azadlıq şəhidi, dağların mərd balası,
Sən bir uca qalaydın – qoç Nəbilər qalası.
Yumdu ala gözünü yamanların bəlası,
Qəlbimizin bir üzü sənsiz quzey qalacaq,
Sözlərin göy qalacaq, xatirən göy qalacaq.

Yurdun azad olanda büllur bulaqlar üstə,
Güldəstə bağlayacaq qızlar sənə, güldəstə.
Yollara göz dikəcək dağlar qulağı səsdə,
Dostların süfrəsində bir qədəh mey qalacaq,
Sözlərin göy qalacaq, xatirən göy qalacaq.

Boyunu yada salıb, ah çəkəcək xan çinar,
Böyütdüyün tingilər bar gətirir, təzə bar.
Gecikdik, əlimizdən aldı səni ruzigar,
Yarpaq pıçılısında bizdən giley qalacaq,
Sözlərin göy qalacaq, xatirən göy qalacaq.

Şərin dilə gələcək qartalın cikkəsində,
Həkəri nərəsində, Bərgüşad nərəsində.
Gözlerindən içdiyin çeşmələrin səsinə,
Qayaları ağıladan bir sınıq ney qalacaq,
Sözlərin göy qalacaq, xatirən göy qalacaq.

Bu döyüş səngərində sən hara, ölüm hara,
Bağrımızın başından qoyduq səni məzara?!

Tablamazdı Prometey çəkdiyin əzablara,
Yadımızda bir şair Prometey qalacaq,
Sözlərin göy qalacaq, xatirən göy qalacaq.

Yandırdığın ocağın odu qaralmayacaq,
Tez köçsən də dünyadan, dünyan daralmayacaq.
Rahat uyu, qardaşım, şərin saralmayacaq,
Neçə ki altında yer, üstündə göy qalacaq,
Sözlərin göy qalacaq, xatirən göy qalacaq,
göy qalacaq!..

MARALLAR SU İÇİR AY İŞİĞİNDƏ

Marallar su içir ay işığında,
Bir buğa, bir ana, bir bala maral.
Payız gecəsinin yaraşığında
Xanbulan – bir nağıl, bir ülvî xəyal,
Marallar su içir ay işığında.

Ulduzla, xəzəllə naxışlanıb göl,
Maral xalisıdır bu gözəl xalı.
Ay nuru oynayır sulara tel-tel,
Seyr elə, boylanan xallı maralı,
Marallar su içir ay işığında.

Uzanır qabağa incə gərdəni,
İçir asta-asta suyu, işığı.
Ey payız bülbülü, çaşdırma məni,
Oxuma, qoy görüm bu yaraşığı,
Marallar su içir ay işığında.
Buğanın başında şirmayı tacı,
Dikəlir, bu taya şübhəylə baxır.
Bir bulud kölgəsi tutur yamacı,
Ay qara buluddan süzülüb axır.
Marallar su içir ay işığında.

Bir tətik çəkilsə bağrım qan olar,
Namərd ovçuların gözündən iraq.
Bu gecənin hüsnü bir dastan olar,
Bax, şair gözlerim, bir doyunca bax,
Marallar su içir ay işığında.

27.11.1997

**Hafizə
Şirazi**

Spədəyê li nav gulistanê

Spədəyê li nav gulistanê gerrî m,
min li gulistanê nerî
û min xemên dilê xwe,
bilbilê kovandar, verevandin.

Rû bi rû
li rûyê sorgulê nerîm.
Li nav xumamiya spədəyê
sorgulê mî na çirayan ronî dida.

Ji bedewî û ciwaniya xwe
wa jihalçûyî bû
ku qet guh nedida
derdên dilê bilbilî .

Çavên nêrgiza narî n
bi rondikên evî nê vebû n.
Çavnebariyê
alale dilgiran kir.

Sosinê şû rê xwe hilkêşa
û bo şerrî hat meydandê.
Binefşê devê xwe vekir
bo fitne û fesadê.

Hin ji wan mî na mestan
dihejî n,
hinan jî mî na meyperestan

qedeh digêrran.

Vê ji gulistanê fêr bibe, Hafiz:
bi xweşiyên xortanî û jiyane
şa bibe.
Yê peyamber tenê berpîrsî peyambirinê ye.

Ger yara min bî

Ger dijmin
bi dû min ve bin jî ,
qet natirsim
ger yara min bî .

Hêviya gihiştina cem te
min sax dihêle.
Dema ne nêzî te bim,
her kêfîkê
ji mirinê ditirsim.

Ger bi her hilm û henaseyê
pê nehesisim ku ba bîna pirça te diî ne,
mî na sorgulan
ez ê xwe veçirrim.

Ma çavên min dê bikevin ser hev
dema li te dinerim? Qet na!
Ma dilê dê bîyî te bikare?
Qet na!

Birî nekê li dilê min ke,
dê melhem be bo birî nê min.
Jehrê bide min,
dê derman be bo dilê min.

Ma xelkê dê çawan
te wek te bi xwe bibî ne?
Nê her kes tenê
dikare hêjayiyên mî na yên xwe bibî ne.

Xelk dibêje ku
Hafiz mezinek serdema xwe ye
lê ew serê xwe
li ber toza derazî nka te ditewî ne.

**Barî yê
Bala**

ÇEMÊ MÊDÊOYÊ

Guşe-guşî , xuşe-xuşî , zev bê qırar,
Dimilmilî , dixulxulî pir bextewar.
Geh kef didî , geh jî dikî qal, hêwurze,
Car-carana diaxivî lewzê teze.
Çi ya, banî , zer û zinar hogirên te,
Darên merxê, sosin, rihan tew rewşa te.
Li dora te naz-bedewa danî ne war,
Dengê defê hingavî ye banî , beyar.
Rewş birê te, Mû rada min zare-zare,
Xwî na gelêm nolî çema tev tê xare.
Neyar wê jî yasax kirye zar û ziman,
Naxulxule, namilmile, dewran, dewran.
Delî l Asê, Hesenî kê, bengî , hejar,
Çend qumene hêsrên şevatî nîne xar.
Xû şê û birêm naxemilîn, nareqisîn,
Bê sî ç-gune hepsên sar da diçilmisîn.
Dicle, Firat xeyî dî ne, nalî lî nin,
Zû lma giran, ew jî î dî natemlî nin.
Hî vî dikim, carekê jî bihumjiye,
Bibe gulle, neyarê me tu bukuje.

AX BÊ WELATÎ , BÊ WELATÎ

Jana welêt, êşa welêt ez helandim, kirime rîjî ,
Xerî byê da ez keribî m, hêstra çavêmin kirine tîjî .
Dî sa î ro ser min kenîyan, min ra gotin, tu ku hatî ,
Hineka jî tinaz kirin, em nizanin çî milletî ?
Hişmetkar bû m ve ecêbê, ketim nava mitalê kû r,
Him kewgirî m, him ricî fi m, xema birin heyamê dû r.
Min got: - Kurdîm, xuluqî me ser vê axê, bendê xwedê,
Nolî gışka min jî mêtêye, şî rê sipî bistanê dê.
Welatê min Kurdîstane, parek aran, parek zozan,
Dicle, Firat rewşa minin, bahar-bahar dikin tofan.
«Mem û Zî nê», «Xec û Sî yabê», «Zembî lîtoş» fexamîminin,
Kawe, Guherz, Rustemê Zal tacê zêrin serê minin.
Dî rokê da rêçam heyê, li cahanê ew eyane,
Dew û dozen min kirine, her çar qulbên dinê zane.
Bextêmin reş hat, rozgar rû yêmin nekenî ya, ji min dû r çû ,
Ra û rosqet ji min stendin, zirav kirim nolanî mû .
Tew şerça kal min aza kir, î ro mame ez bê hêlî n,
Ewladê min sêwî mane, birçî , tezî , dikin zêrî n.

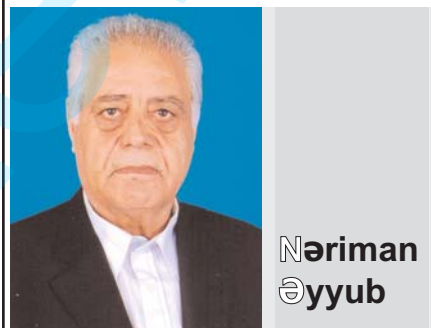
Him bin, him ser, axam kane, berê-berî da zane dinê,
Neyar dilêmin kiriyê çar par, dişewitim nav vê zulmê.
Tew heya min hemû birin, ser piştî min agir dadan,
Dil-hinavê min perî n, bû ne çî yê kulan, derdan.
Qetilkara li welatê min kirine libasê sor,
Bav û birê min kirine, hepsê tarî bi destê zor.
Xasbaxçên min bû n goristan, kal û pî rê min dizêrin,
Bû kê xemle ser bi xêlî , ber perda da hî vya mênin.
Dê û xû şêkê dilû vî nin, ji çar qulpa nayê î mdad,
Heta î ro kesek tune xwî nrêja ra bêje celload.
Murvên dinê, reca dikim, werî n halêmin bikin mêze,
Xwî nrêja ra î dî bêjin, kî ye kevin, kî ye teze.
Dem hatiye, emê heqê xwe bistî nin bê şik, ese,
Kurdîstana min cinnete, zû lme derxin î dî bese.

XEWNÊ DA ÇÛBÛME KURDÎSTANÊ

Soçaqa ra dibuhurî m nav mitalê kû re, dû r da,
Nizanî bû m çî yê bibe, çî yê bête î ro jor da.
Dilikijî m, dixuldirî m, geh beşer xaş, geh postî de,
Ewrê tarî tîjî bû bû n, dihumjiî n zev bêhû de.
Kû r mitala ez hişyar bû m, welatê xwe min mêze kir,
Axa Xaliq boy me daye, dilekî şa min hemêz kir.
Min xast hêdî pi bavêjim, nedî t cî kî bê telp, bê xwî n,
Çar hewidor quloz dibû , şî n û girî , qî rî n, qû jî n.
Rû yê erdê şewitî bû , qizirî bû , dixast î mdad,
Birî ndara nale-nal bû n, vedîsî ya li van heyat.
Dayî k û xû şê, zarê sêwî , zelû l-zelû l dikewgirî n,
Kalên, pî rên birçî , tezî , hejaryê da divemirî n.
Çû m goristî n, kit, zo bû bû n tîrb, ser kêlkê şêr gêrî la,
Nav êgir da bû bû n rîjî , gund, bajarê vike-vala.
Jî tîs-xofê, teyrîk, tû jî melisî bû n ser hêlî na,
Tew terewil ketibû ne kevta, zaxa, binê lana.
Çem û kanî gevez bû bû n, daristana dikir hewar,
Gul, gulistan çilmisî bû n, hêsrên şevatî danî ne xar.
Çi ya, banî dilerizî n, behra Wanê dikir î skî n,
Agrî , Sî pan xeyî dî bû n, gazin dikir wan ji zemî n.
Dilêmin tî r da, çokêmin sist bû n, min kişandin ax û keser,
Ber çavên min yekcar reş bû n, gelek bende, him jî beşer.
Min got: -Xaliq, wedê hebû destê te da î lac, mimkû n,
Çima mirov te xuluqand, nî gara te dike kaf-kû n.

SORGULA TENGEZAR

Hêy, sorgula, sitû xare tengezar,
Te jî nolî m unda kiriyê welat, war.
Leman usan mirû z teli , pîr xedar,
Bese î dî ewan hêsrên bî nî xar.
Mala Xwedê li ser sebrê bû ava,
Ro demeyê, tav germ nake tu dera.
Dû şevên reş tim tîn sibên geş-şeweq,
Pêş heqî yê bersî v dide tim neheq.
Wê xezabin tew xû nrêjen gire-hû r,
Ev cahanê î dî bibe cinnet, nû r.
Axa xwe da emê daynin reh-rî çal,
Emê bibin xwedan welat, xwedan mal.

**Nəriman
Əyyub**

SƏDAQƏT

Bəxtiyar zəng etdi, əsdi üreyim,
Söylədi, həyatdan getdi Sədaqət.
Həmin an səbrimi kəsdi üreyim,
Bizləri pərişan etdi, Sədaqət.

O, getdi, Vəkilin qırıldı dizi,
Dərhal da qaraldı gözəl bənizi.
Qəlbində qalacaq səmimi izi.
Vaxtından çox əvvəl itdi, Sədaqət.

Onu istəyirmiş gedən Zahar da,
Tez apardı özü qalmasını darda.
İstəyirmiş onu baldız Bahar da,
Getdi, qəlbimizi diddi, Sədaqət.

Əfruz bacım kimi qırx üç yaşında,
Getdi ağarmamış saç başında.
Qırıldı qaməti baş yoldaşın da,
Sanki, övladları atdı, Sədaqət.
Tabutun önündə əyildi başı,
Əmirin gözündə qalmadı yaşı.
Elə də ağladı Aslan qardaşı,

GÖRÜRƏM

Allahım, işinə mat qalmışam mən,
Nə qədər yaxşını sıxır, görürəm.
Bilmirəm nə üçün, eyləyir nədən,
Yıxılmaz olanı yıxır, görürəm.

Xeyir qismət olur yaramazlara,
Əqildən, kamaldan çox dayazlara.
Var-dövləti verir ağıllazlara,
Onların qəlbində paxır görürəm.

Susub ət tökürsən sözlər alanda,
Ona layiq deyil nə çul, palan da.
Elə ki xəlvətdə o tək qalanda,
Süfrəsində şərab, çaxır görürəm.

Yığır dörd yanına kişibazları,
Həyası pozulmuş o nasazları.
Qız adını itirmiş o qızları,
Özünə ləkələr yaxır, görürəm.

Onları görməyə əqilim sazdı,
Kişilər azalıb, indi çox azdı.
Onların beyini tamam nasazdı,
Utanmazlar sırğa taxır, görürəm.

Doğru söz söyləyənsə eger nadana,
Başa salmaq üçün gələrsən cana.
Belə hallar təsir edir Nərimana,
Dünya pozulubdur axır, görürəm.
04.10.2010.

NIYƏ UNUTDUN?

Novruz bayramınız mübarək olsun,
Oduna yanarı, niyə unuttun?
İstəmənim rəngin saralsın, solsun,
Hər şeyi qanarı, niyə unuttun?

Yoxsa yaddan çıxıb o gözəl çağlar,
Gəzdiyimiz yerlər, bağçalar, bağlar.
Yadıma düşdükcə üreyim ağlar,
Sevdiyim bu canı, niyə unuttun?

Mən səni sevirdim yaxınım kimi,
Baxdıqca çalır qəlbimin simi.
Sən idin qəlbimin gündə hakimi,
Baxıb utanarı, niyə unuttun?

Deyirdin, sevecəm son anımadək,
Sevgilər olacaq daimi kömək.
Mənim kimi sevmə yanarı tək-tək,
Sevdiyim asları, niyə unuttun?
Yoxsa vəfasızdı tətlin hər qızı,
Nə tez unutmusan sənsiz yalqızı?
Ayda birçə kərə soruş sən azı,
Yediyimiz nanı, niyə unuttun?

Üzümə gülürdün bizə gələndə,
Gülüşə cavabı verirdim mən də.
Səmimi olurdum geri dönəndə,
Milli Nərimanı, niyə unuttun?

Türkiyənin İranla bağlı danışıqlarda vasitəçi rolu azala bilər

Tərəflər bazar günü İstanbulda İranın mübahisəli nüvə proqramı ilə bağlı danışıqları məhsuldar adlandırır. Lakin təhlilçilərin fikrincə, Türkiyənin məsələdə rolu İranın Türkiyənin xarici siyasəti, xüsusilə də Suriyada dəyişikliklər çağırışına qoşulması ilə bağlı artan narazılığına görə getdikcə zəifləyir.

Türkiyə əvvəllər İranın dinc məqsədli nüvə proqramını dəstəkləmiş və iki il bundan əvvəl İrana qarşı BMT sanksiyaları əleyhinə çıxış etmişdi. Lakin İranın bir sıra məsələlərdə özünü Qərb müttəfiqlərindən təcrid etməsi Türkiyə və İran arasında münasibətlərin xarakterinin dəyişməsinə gətirib çıxarmışdır.

Avropa Parlamentinin Türkiyə komitəsinin üzvü Riçard Hovitt deyir ki, Türkiyə İran məsələsində öz kursuna

qayıdıb. Riçard Hovitt: "Türkiyə İran məsələsində müəyyən dərəcədə inamı itirmişdi və Türkiyənin sanksiyaların əleyhinə çıxış etməsi ictimai əlaqələrə öz təsirini göstərmişdir. Biz BMT və Avropa İttifaqında bu sanksiyalar üzərində böyük iş aparmışdıq."

Türkiyənin rolunun dəyişməsində əsas faktor Tehranın mühüm regional müttəfiqi olan Suriyadır.

Bir zamanlar Türkiyənin Baş naziri Rəcəb Tayyib Ərdoğan və Suriya prezidenti Bəşar Əl-Əsəd arasında yaxın münasibətlər Suriyada müxalifətə qarşı zorakı təqiblərə görə təcridən zəifləmişdir. Türkiyə hökumətinin Suriya müxalifətini dəstəkləməsi İranı qəzəbləndirmişdir. Bu özünü İranın keçən həftə BMT Təhlükəsizlik Şurasının beş daimi üzvü üstəgəl Almaniyada formatında

keçən danışıqların İstanbulda keçməsinə əngəlləmək söylərində göstərmişdir. Cənab Ərdoğan buna qısaca cavab verərək, "İran düzgünlüyü olmadığı üçün beynəlxalq prestijini getdikcə itirir" demişdir.

Sonda danışıqlar İstanbulda keçdi, lakin İran və digər tərəflər növbəti görüşün Bağdadda keçirilməsinə dair razılıq əldə etdilər.

Kadir Has universitetində tədqiqatçı Soli Özəlin sözlərinə görə, münasibətlərdə müəyyən soyuqluğa baxmayaraq,

Tehran Ankaranın faydalı olduğuna inanır.

Soli Özel: "İranın Türkiyənin xeyirxahlığına ehtiyacı var, çünki həqiqətən də Türkiyə siyasi həll yoluna çalışan yeganə ölkədir."

Türkiyə təbii qaza olan ehtiyacının 80 faizini İran və İranın əsas müttəfiqlərindən olan Rusiya vasitəsilə ödəyir. Təhlilçi Özəlin sözlərinə görə, bu, İranı Türkiyənin tələsik addımlar atmayacağına əmin edir.

Bəzi tənqidçilər Türkiyənin

İranın nüvə proqramı ilə bağlı məsələdə vasitəçi rolunu itirə biləcəyini düşünür. Milliyet qəzetinin müxbiri Semih İdiz Ankaranın gələcəkdə potensial rol oynayacağını deyir. Semih İdiz: "İrana dair danışıqlar öz yolu ilə gedir. Lakin burada tərəflər öz mövqelərinə sadıq qalır. Əgər tərəflərin açıq və aydın imkanları olan bir ölkəyə ehtiyacı olsa, burada Türkiyə üçün yer var."

BMT Təhlükəsizlik Şurasının beş daimi üzvü üstəgəl Almaniyada formatında İrana dair danışıqların növbəti raundu may ayında Bağdadda keçiriləcək. Danışıqlar zamanı Tehrandan beynəlxalq ictimaiyyətin İranın nüvə enerjisi ilə silah istehsalında istifadə edəcəyinə dair narahatlıqları azaltmaq üçün addımlar atmasının istəniləcəyi gözlənilir.

Tehran belə bir addımın atılması üçün beynəlxalq sanksiyaların zəiflədilməsini istəyib. Təhlilçilərin böyük hissəsi əks tərəfin tələblərinə cavab verməyin çətin olacağını deyir.

Amerikanın səsi

Suriyada itkin düşən türk jurnalistlər İranın köməyi ilə azad edilib

Suriyada iki ay bundan əvvəl hadisələri işıqlandırarkən itkin düşmüş iki jurnalist İranın köməyi ilə azad edilib. Bu haqda Türkiyənin Xarici İşlər naziri Əhməd Davutoğlu açıqlama verib. Tehrana gətirilən jurnalistlər Anadolu xəbər agentliyinə onların sağlq durumunun

yaxşı olduğunu və ailə üzvlərlə görüşü səbirsizliklə gözlədiklərini deyiblər. İslam meyilli Milat qəzetinin müxbiri Adem Özköse və video operator Hamit Coşkun mart ayının əvvəlində Hatay sərhəddindən İdlib vilayətinə keçəndən sonra itkin düşmüşdü. İdlib prezident Bəşar Əl-Əsədə qarşı hərəkatın mərkəzi hesab edilir. Jurnalistlərin kim tərəfindən saxlandığı məlum deyil. Türkiyənin Suriya hökumətini nümayişlərin zorakılıqla dağıdılmasına görə tənqid etməsi Ankarada və Dəməşqdə arasında münasibətlərin pisləşməsinə gətirib çıxarmışdır. Türkiyə Dəməşqdə səfirliyini bağlamış və Suriyaya uçuşları təxirə salmışdır. Jurnalistlərin İranın köməyi ilə azad edilməsi Tehranın yaxın müttəfiqi olan Suriyada nüfuzunun göstəricisi kimi qiymətləndirilir. İran və Suriya Qərb ictimaiyyəti tərəfindən təcrid edilib.

voanews.com

ABŞ-ın Birgə Qərargahlar rəisi Martin Dempsi Pentaqonda Türkiyə ordu generalı Necdet Özeli qəbul edərkən

ABŞ generalı Martin Dempsinin dəvətilə Birləşmiş Ştatlarda olan Türkiyənin Birgə Qərargahlar rəisi general Necdet Özəl səfərini başa vurub.

Səfər zamanı Türkiyə generalı Virjinya ştatında Lenqli hərbi hava

qüvvələrinin bazası, Floridada Ki Vest hərbi dəniz və Tundal hərbi hava qüvvələrinin bazalarını ziyarət edib. Floridada müdafiə sahəsində Valparaiso hərbi əməkdaşlıq, habelə

Türkiyənin Birgə Qərargahlar rəisinin ABŞ-a səfəri başa çatıb

hava qüvvələrinin bazasında general Necdet Özəle Türkiyənin almağı planlaşdırdığı F-35 döyüş təyyarələrilə bağlı məlumat verilib.

Ordu generalı səfər çərçivəsində ABŞ-ın Müdafiə naziri Leon Panetta ilə görüş keçirib.

Türkiyənin regionda liderliyi məsələləri geniş müzakirə olunub.

ABŞ generalı Türkiyəni dost və müttəfiq ölkə adlandıraraq, iki ölkə arasında təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlığın davam etdiriləcəyini deyib.

Türkiyə qanunvericiləri yeni konstitusiyanın mətni üzərində işə başlayıb

Türkiyə parlamenti bu həftə yeni konstitusiyayı yazmağa başlayaraq, ölkənin hərbi keçmişini ilə bağlılığına son qoyacaq bir addım atır. Lakin yeni konstitusiyaya ehtiyacın olması ilə bağlı konsensusa baxmayaraq, proses ətrafında fikir ayrılıqları davam edir.

Türkiyə parlamenti 1980-ci ildə hərbi çevrilişdən iki il sonra təsdiq edilmiş konstitusiyayı yenisi ilə əvəz etmək üçün mətn üzərində işə başlayıb. Yeni konstitusiyada hazırda mötədil hökumət tərəfindən idarə edilən ölkədəki dəyişikliklər əks etdiriləcək.

İstanbulda Bahçeşehir universitetində siyasi elmlər üzrə mütəxəssis Cengiz Aktar yeni

konstitusiyanın ölkənin gələcəyi üçün əhəmiyyətini vurğulayıb. O bunu Türkiyə Cumhuriyyətinin tarixində mühüm hadisə adlandıraraq, ölkənin gələcək inkilafı yollarını göstərək və bütün insanların birgə yaşayışını təmin edəcək yeni sosial müqaviləyə ehtiyacı olduğunu bildirib. Hərbi çevrilişdən sonra hazırlanmış hazırkı konstitusiyada azadlıqların müdafiəsi deyil, onların məhdudlaşdırıldığı deyilir.

Baş nazir Rəcəb Tayyib Ərdoğan bu ilin sonuna qədər hazırlanacaq sənəddə ölkə deyil, vətəndaşın mərkəzdə duracağını deyib.

Vətəndaş cəmiyyətləri qrupları, dini qurumlar və vətəndaşlar daha liberal konsti-

1980-ci ildə hərbi çevrilişdən iki il sonra təsdiq edilmiş konstitusiyayı əvəz edəcək yeni sənəddə mötədil hökumətin idarə etdiyi ölkədəki dəyişikliklə əks etdiriləcək

tusiyanın yazılması prosesində iştirakı çağırılıblar. Ölkənin başlıca kürd partiyası olan BDP də prosesdə iştirak edir. Partiyanın parlamentdə təmsilçisi Ertuqral Kürkçü ehtiyatla nikbinliyi bölüşür. O bütün

tərəflərin daha yaxşı konstitusiyanın yazılması prosesində iştirakını müsbət inkişaf adlandırır. Lakin onun sözlərinə görə, əsas çətinlik baş nazir Ərdoğanın prezidentlik hakimiyyətinin bərqərar edilməsinə bağlı istəkləri və ambisiyaları ilə bağlıdır.

Bəzi təhlilçilər Baş nazir Ərdoğanın daha güclü prezidentlik yaratmaq istəklərini Türkiyədə ən böyük siyasi sirr kimi şərh edir. Cənab Ərdoğan 2015-ci ildə vəzifə başında üçüncü dənəm müddəti bitdikdən sonra baş nazir postunda qalmayacağını deyib.

Bazar günü baş nazir deyib ki, prezidentlik məsələsi müzakirə obyektinə ola bilər. Lakin bütün müxalifət partiyaları hazırkı güclü parlamentar sistemdə hər hansı dəyişikliyin əleyhinə çıxış edir.

Siyasi təhlilçi Aktar bu mübahisələrin yeni konstitusiyaya ilə bağlı hazırkı siyasi konsensus, hətta Türkiyədə demokratiya üçün təhlükə yarada biləcəyini deyir. Onun sözlərinə görə, bu, baş nazirə yaxın olan partiya ideoloqlarının nəzərdə tutduğu bir sistemdir. O bu sistemi ABŞ-da nəzarət və tarazlığın mövcud olduğu sistemdən daha çox, Rusiyadakı kimi hakimiyyətin bir şəxsin əlində cəmləşdiyi bir modelə daha oxşar olduğunu qeyd edir.

Yeni konstitusiyanın taleyi və prezidentlik sistemində mümkün dəyişikliyin taleyi parlament və son nəhayətdə xalqın əlindədir. Cənab Ərdoğanın Ədalət və İnkişaf partiyası referendumda ratifikasiya olunacaq yeni konstitusiyanın qəbulu üçün kifayət qədər dəstəyə malikdir. Lakin müşadəçilər belə qəbul edilmiş konstitusiyanın ölkəni birləşdirmək əvəzinə, onun daha da qütbləşməsinə gətirib çıxaracağından ehtiyat edir.

Laçınlar oylağı q

Mayın 18-də Laçın rayonunun Ermənistan silahlı

Ölkəmizin cənub-qərbində, dağlıq ərazidə (işğalçı Ermənistanla sərhəddə) yerləşən Laçın rayonu səfali təbiəti, zəngin tarixi-mədəni abidələri ilə məşhur idi. Dünyada nadir ağac sayılan qırmızı dəmir-arağac meşələri bu rayonun ərazisində yerləşir. Laçın mineral suları, kobalt, uran, civə,

qızıl, dəmir, müxtəlif rəngli mərmər yataqları, dərman bitkiləri ilə zəngin bölgədir. 1992-ci ilin mayında Laçını işğal edən erməni silahlı qüvvələri bölgənin təbii ehtiyatlarını, maddi-mədəni sərvətlərini də talan ediblər.

İşğaldan əvvəl Laçın rayonunda 217 mədəniyyət müəssisəsi, 142 səhiyyə obyektini, 133 idarə və müəssisə, 100 ümumtəhsil məktəbi, 5 məktəbəqədər müəssisə, 5 musiqi məktəbi, 1 internat məktəbi, 1 texniki-peşə məktəbi vardı.

Rayonun ərazisi vaxtilə (XVIII əsr) Qarabağ xanlığının tərkibində, XIX əsrdə Şimali Azərbaycanın çar Rusiyasına birləşdirilməsindən sonra isə Yelizavetpol (Gəncə) quberniyasının tərkibində olub. 1918-1920-ci illərdə rayon Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Qarabağ general-qubernatorluğunun tərkibinə, sovetləşmədən sonra isə Şuşa qəzasının tərkibinə verilib. 1923-cü ildə Respublika Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin qərarı ilə Qubadlı, Kəlbəcər və Laçın torpaqları ərazi-inzibati vahid olaraq Kürdüstan qəzasında birləşdirilib. Qəzanın inzibati mərkəzi əvvəlcə Pircahan, sonra Minkənd, daha sonra isə Laçın olub. Laçın şəhəri (kəndi) əvvəllər Abdallar adlanıb. Laçın adı bölgəyə əslən bu torpaqdan olan yazıçı Tağı Şahbazi Simurğun təşəbbüsü ilə 1923-cü ildə verilib.

Laçın rayonu ayrıca ərazi-inzibati vahid olaraq 1930-cu ildə yaradılıb. Rayonun ərazisi 1883 kv km-dir. Heydər Əliyevin sovet Azərbaycanına rəhbərlik etdiyi dövrdə respublikamızın bütün bölgələri kimi, Laçın rayonunun da sosial-iqtisadi, mədəni həyatının inkişafı ilə bağlı mühüm qərarlar qəbul edilib.

Azərbaycan KP MK-nın və Nazirlər Sovetinin "Laçın rayonu zəhmətkeşlərinə mədəni-məişət xidmətlərini daha da yaxşılaşdırmaq tədbirləri haqqında" 16 noyabr 1971-ci il və Azərbaycan KP MK-nın bürosunun "Laçın şəhərinin 50 illiyi barədə" 6 avqust 1974-cü il tarixlərdə qəbul olunmuş qərarlar rayonun sosial-iqtisadi və mədəni həyatının, əhalinin maddi rifah halının yaxşılaşdırılmasına güclü təkan vermişdi. Sonrakı illərdə rayonun yaşayış məntəqələri abadlaşdırılmış, televiziya ötürücüsü stansiyaları qurulmuş, bütün kəndlər başdan-başa elektrifikasiya edilmiş, telefon, radio, o cümlədən, Laçın şəhərinə və rayonun 53 kəndinə təbii qaz çəkilmişdi.

Laçın rayonu 120 kənddən, 1 şəhərdən və 1 qəsəbədən ibarət idi. Hazırda respublikamızın müxtəlif bölgələrində məskunlaşmış Laçın əhalisinin sayı (2008-ci il) 66 min nəfərdir.

Laçının işğal altında qalan tarixi-mədəni abidələri

1992-ci ilin 18 may işğalından öncə Laçın rayonunun ərazisində 200-ə yaxın tarixi, mədəniyyət və memarlıq abidələri, onlarla kurqan, qala tipli arxeologiya baxımından faydalı olan abidələr, çoxlu sayda qəbirüstü abidələr, stellalar, at, qoç fiqurları, süjetli daşlar qeydə alınmışdı.

Ərazidə olan abidələrin əksəriyyəti Qafqaz Albaniyası dövrünün yadigarlarıdır. Mütəxəssislərin tədqiqatlarına görə, həmin abidələrinin çoxu eramızdan əvvələ aiddir.

Bu yerlərin mürəkkəb relyefi, sərt iqlimi olduğundan tarixən bir çox çay keçidlərində, yolların keçilməz hissələrində körpülər inşa edilib. Onlar

əsasən birtəgüllü və yaxud ikitəgüllü körpülərdir.

Aşağıda adları çəkilən abidələr rayon ərazisində olan abidələrin təxminən üçdə ikisini təşkil edir.

1. Abdallar (Beylik) kəndi ərazisində Həkəri çayı üzərində körpü (XVIII əsr), daş qutu-dəmir dövrü, qəbiristanlıq.

2. Zabux kəndi ərazisində Sümüklü qəbiristanlığı, XVI əsrə aid Xallanlı qəbiristanlığı.

3. Malıbəy kəndi ərazisində qədim qəbiristanlıq.

4. Kosalar kəndi ərazisində IX əsrə aid Aqoğlan qəsri, qədim qəbiristanlıq.

5. Soltanlar (Hüsülü) kəndi ərazisində 1761-ci ilə aid Soltan Əhməd sarayı, XIV əsrə aid qədim qəbiristanlıq.

6. Zeyvə kəndi ərazisində Soltanbaba türbəsi, Şeyx Əhməd türbəsi, Türbə, qədim qəbiristanlıq.

7. Qaraqışlaq kəndi ərazisində XI əsrə aid məscid, Dəmirovlu Pir-Məbə.

8. Sadınlar kəndinin mərkəzində XVII əsrə aid məbə.

9. Hacılar kəndi ərazisində qədim qəbiristanlıq, bulaq (abidə).

10. Vağazın kəndi ərazisində məbə.

11. Quşçu kəndi ərazisində XV əsrə aid Uşaq qalası, böyük Bulaq, Korca bulaq, Sadınlar qalası.

12. Mirik kəndi ərazisində XV əsrə aid qala, məbə.

13. Bozlu kəndi ərazisində qəbiristanlıq, Xaçın yalı ərazisində XV əsrə aid Xaçın daşı.

14. Əhmədli kəndi ərazisində XVII əsrə aid məbə, "Vəng" qəbiristanlığı.

15. Minkənd kəndi ərazisində XV əsrə aid Minkənd çayı üzərində ikitəgüllü, Abaxeyir ərazisində birtəgüllü körpü, məbə.

16. Şeytanlı kəndi ərazisində birtəgüllü körpü.

17. Qaragöl ərazisində məscid, qəbiristanlıq.

18. Hoçaz kəndi ərazisində mağara, məbə.

19. Soyuqbulaq kəndi ərazisində bulaq (abidə), məbə.

20. Zabux kəndi ərazisində körpü (1988-ci ildə dağıdılıb).

21. Güləbird kəndi ərazisində XV əsrə aid Qız qəbri abidəsi, dəmir dövrünə aid Kurqan, orta əsrə aid qədim qəbiristanlıq, bayatı ustası Sarı Aşığın qəbri.

22. Ciciimli kəndi ərazisində XVI əsrə aid

Məlik Əjdər türbəsi, XVII-XVIII əsrlərə aid türbə, orta əsrlərə aid Çoban daşı və qədim qəbiristanlıq.

23. Malxələf kəndi ərazisində XVII əsrə aid Xəlifə türbəsi, qədim qəbiristanlıq. Sınıq körpü.

24. Aşağı Fərəcan kəndi ərazisində X əsrə aid məbə, Fərəcan-Güləbird yolunda körpü, qədim qəbiristanlıq.

25. Sus kəndi ərazisində XVII əsrə aid bulaq.

26. Seyidlər kəndi ərazisində XVII əsrə aid bulaq, qədim qəbiristanlıq, Pircançay üzərində qədim körpü.

27. Pircahan kəndi ərazisində XVII əsrə aid bulaq, XI əsrə aid Gavur qalası.

28. Korcabulaq kəndi ərazisində məbə.

29. Ziyirik kəndi ərazisində dəmir dövrünə aid Rizvan meşəsində kurqan.

30. Ərikli kəndi ərazisində XVI əsrə aid Qarasaqqal türbəsi.

31. Piçəniş kəndi ərazisində məbə.

32. Şəlvə kəndi ərazisində məbə.

33. Qorçu kəndi ərazisində məbə.

34. Laçın şəhərində (1941-1945-ci illər) Böyük Vətən müharibəsində həlak olanların xatirə kompleksi.

1992-ci ilin 18 may işğalından sonra bu tarixi, mədəni və dini abidələr erməni qüvvələri tərəfindən dağıdılıb və talan edilib

Qarabağ > Münaqişə > İşğal olunmuş rayonlar > Laçın

Laçın rayonu

(İşğal tarixi: 18 may 1992-ci il)

Laçın rayonu Azərbaycan Respublikasının cənub-qərbində dağlıq ərazidə yerləşir.

69 min əhalisi olan bu səfali məkən 120 kənddən, 1 şəhərdən və 1 qəsəbədən ibarət idi.

Laçın 1923-cü ilə qədər Abdallar, sonra isə Laçın adlanıb.

Rayonda əsasən maldarlıq, arıçılıq, əkinçilik, taxta-şalban istehsalı inkişaf etmişdi.

Hazırda Laçın rayonunun əhalisi Azərbaycan Respublikasının müxtəlif ərazisində səpələnmişdir.

Ümumi məlumat (işğaldan öncə):

Ümumi ərazi, [kv.km]	1883.00
Əhalinin ümumi sayı	65507
Kəndlərin sayı	125
Qəsəbələrin sayı	1
İri və orta müəssisələrin sayı	133
Məktəbəqədər uşaq müəssisələrinin sayı	3
Ümumtəhsil məktəblərinin sayı	101
Texniki, orta ixtisas və peşə məktəblərinin sayı	2
Ali təhsil müəssisələrinin sayı	0
Xəstəxanalar və tibb müəssisələrinin sayı	20
Mədəniyyət ocaqlarının sayı	217

Tarixi haqqında qısa məlumat

Laçın rayonu Azərbaycan Respublikasının cənub-qərbində dağlıq ərazidə yerləşir.

Şimaldan Kəlbəcər rayonu, şərqdən Xocalı, Şuşa və Xocavənd rayonları, cənubdan Qubadlı, qərbdən isə Ermənistan Respublikası ilə həmsərhəddir.

1923-cü ildə Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin təşkilatı ilə əlaqədar Şuşa qəzası ləğv olunmuş və əvəzində Ağdam qəzası təşkil edilmişdir.

1923-cü ildə Respublika Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin qərarına uyğun olaraq Qubadlı, Kəlbəcər və Laçın torpaqları vahid qəza halında birləşdirilərək Kürdüstan qəzası yaradılmışdır. Qəza mərkəzi əvvəlcə Pircahan, sonra Minkənd, daha sonra isə Laçın təsdiq edilmişdir.

Laçın şəhərinin yerini Tağı Şahbazi Simurğ seçmiş və bu adı da ona o özü vermişdir.

Laçın rayonu 1924-cü ildə yaradılmış, ərazisi 1883 kvadrat km-dir. 01 yanvar 2004-cü il tarixə əhalisi 65507 nəfərdir. Rayonun mərkəzi Laçın şəhəridir, əhalisi 14500 nəfərdir. Rayon üzrə 15310 təsərrüfat mövcuddur.

Əhalinin sıxlığı hər kvadrat km-ə 36 nəfər, hər sakinə 18 kvadrat km sahə düşürdü.

Mərkəzləşdirilmiş su təchizatı sistemindən bir gündə 4800 kub su, qaz şəbəkəsindən 173000 kub qaz, 985000 kq maye qaz istehlak olunurdu.

Laçın şəhərinin böyüyüb inkişaf etməsində ilk addımları Tağı Şahbazi Simurğ, Hüsü Hacıyev, İsmayıl Şərifov, Canbaxış Abdullayev və onlarca başqaları atmış, onların çox böyük fədakar xidmətləri olmuşdur.

İkinci dünya müharibəsi illərində 3660 nəfər Laçın rayon sakini cəbhəyə yollanmış, onlardan 2426 nəfəri geri qayıtmamışdır.

Şosse yol Laçına 1950-ci illərin əvvəllərindən çəkilməyə başlamışdır.

Respublikanın paytaxtı Bakı şəhəri ilə şosse yolla ara məsafəsi 450 km, Xankəndi dəmir yolu stansiyası ilə ara məsafəsi isə 60 km olmuşdur.

1962-ci ildən sonra isə əvvəlcə şəhərin, sonra isə kəndlərin elektrifikasiyası, radioləşdirilməsi və telefon xətlərinin çəkilişi işinə başlanmışdır.

Rayonun cəmi torpaq sahəsi 166488 hektar olmuşdur ki, ondan da 75781 hektarı kənd təsərrüfatına yararlı, 12102 hektarı isə əkin yeri idi. Həmin torpaqlardan 1515 hektarı sututar torpaqlardan ibarət idi.

Rayon ərazisinin 927 hektarını həyətəni, 33205 hektarını meşə, 72000 hektarını yaylaq sahələri təşkil edirdi.

Rayonda şəhər, qəsəbə və 125 kəndin bazasında 48 şəhər, qəsəbə və kənd inzibati-ərazi vahidləri üzrə nümayəndəliklər fəaliyyət göstərirdi.

Rayonun iqtisadiyyatının əsasını heyvandarlıq və əkinçilik təşkil edirdi.

Azərbaycanın rəhbəri Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Azərbaycan KP MK-nin və Nazirlər Sovetinin "Dağ rayonlarının iqtisadiyyatını daha da yüksəltmək tədbirləri haqqında", "Laçın rayonu zəhmətkeşlərinə mədəni-məişət xidmətlərini daha da yaxşılaşdırmaq tədbirləri haqqında" 16 noyabr 1971-ci il və Azərbaycan KP MK-nin bürosunun "Laçın şəhərinin 50 illiyi barədə" 6 avqust 1974-cü il tarixlərdə qəbul olunmuş qərarlar rayonun sosial-iqtisadi və mədəni həyatının, əhalinin maddi rifah halının yaxşılaşdırılmasına çox böyük güclü təkan vermiş, təsərrüfatların maddi-texniki bazası xeyli möhkəmlənmiş, orta məktəb məzunlarının güzəştli ali məktəblərə qəbu-

Ədlim yurduumuz...

qüvvələri tərəfindən işğalının 20 ili tamam oldu

luna xüsusi yer verilmişdir.

Şəhər və kəndlər abadlaşdırılmış, şəhərlərdə 1000 nömrəlik avtomat-telefon, televiziya ötürücüsü stansiyaları qurulmuş, bütün kəndlər başdan-başa telefonlaşdırılmış, radiolaşdırılmış, elektrikləşdirilmiş, Laçın şəhərinə və rayonun 53 kəndinə təbii qaz çəkilmişdir.

Bu diqqət və qayğı sayəsində onlarla təhsil, mədəniyyət, məişət, səhiyyə obyektləri, heyandarlıq kompleksləri və sair sosial-mədəni və kənd təsərrüfatı obyektləri tikilib istifadəyə verilmişdir. Kəndlərə şosse yollar çəkilmiş, Şuşa-Laçın yolu əsaslı surətdə yenidən tikilmiş, asfalt zavodları, daş karxanaları, əhəng, pemoksol, yerli sənaye, toxuculuq sexləri istifadəyə verilmiş, Sumqayıt Alüminium və maşınqayırma zavodlarının, Bakı 1№-li tibb texnikumunun filialları açılmış, mərmər yataqları istifadəyə verilmiş, ticarət, ictimai-iaşə, mədəniyyət, rabitə və kommunal xidmətlərin şəbəkələri xeyli genişləndirilmişdir.

Görülmiş tədbirlər nəticəsində rayonda 133 idarə və müəssisə, o cümlədən 23 tikinti və 16 sənaye müəssisələri fəaliyyət göstərmişdir.

Rayonda 1 ədəd avtovağzal, 82 avtobus dayanacağı, 2130 km uzunluğunda avtomobil yolları, 92 ədəd körpü, 1187 km uzunluğunda su kəməri, 33 su anbarı, cəmaşırxana, 15 km uzunluğunda mərkəzi kanalizasiya, 20 km uzunluğunda istilik şəbəkəsi, 14 hamam, 8 ədəd yanacaq doldurma stansiyası, 2636 km uzunluğunda elektrik hava xətləri, 498 km uzunluğunda qaz kəməri, 10200 km uzunluğunda radio-telefon kommunikasiya xətləri, 3 ədəd televiziya stansiyası və ötürücülər və sair mövcud olmuşdur.

1992-ci ilin mayın 18-də Laçın rayonu xəyanətin qurbanı oldu və erməni silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edildi.

Laçının işğalı ilə əlaqədar rayona 7,1 milyard ABŞ dolları dəyərində ziyan dəymişdir.

264 nəfər şəhid olmuş, 65 nəfər girov götürülmüş, 103 nəfər əlil olmuşdur. Rayon üzrə 1 yaşdan 16 yaşadək mövcud olan 24374 nəfər uşağdan 18 nəfəri şəhid, 225 nəfəri əlil olmuş, 1071 nəfəri, o cümlədən 31 nəfəri hər iki valideynindən yetim qalmışdır.

Bütün var dövlətlərimizi yeraltı və yerüstü sərvətlərimiz talan-qarət olmuş, torpaqlarımız hərəcə qoyulmuş, ata-baba qəbiristanlıqlarımız düşmən tapdağında qalmış, rayonun 65507 nəfər əhali Respublikanın 59 şəhər və rayonlarına, "Taxta-körpü" qışlaqlarında 84 obaya məcburi köçkün düşmüşdür.

İqtisadi-təsərrüfat potensialı

Rayonda iri dövlət müəssisələrindən olan 9 heyvandarlıq sovxozu, o cümlədən Kirov adına südçülük damazlıq sovxozu, yağ-pendir zavodu, konserv zavodu, ət tedarüku və qəbulu məntəqəsi, yun və göndəri qəbulu idarəsi, kimya birliyi, baytarlıq müalicəxanası, tikinti materialları istehsalat birliyi, ağac emalı sənayesi, yol və tikinti quraşdırma idarəsi, Sumqayıt Alüminium və maşınqayırma zavodlarının filialları, yüngül sənaye və yerli sənaye kombinatları, iki ədəd asfalt zavod, beton zavod, texniki-təchizat birliyi, suvarma sistemləri idarəsi, 23 tikinti idarəsi, mərmər, əhəng, pemoksol və toxuculuq sexləri, iki ədəd daş karxanası, avtonəqliyyat müəssisəsi, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, ticarət, ictimai-iaşə, rabitə, məişət, kommunal müəssisələri və digər idarə və müəssisələr fəaliyyət

göstərirdi.

Ümumiyyətlə, rayonda 133 iri və xırda idarə, müəssisə və təşkilat, 52 kolxoz, 9 sovxoz və payçı kəndli fermer təsərrüfatı fəaliyyət göstərmişdir.

Nəqliyyat infrastrukturu

Dağlıq Qarabağı Ermənistan Respublikasının Gorus rayonu ilə birləşdirən Respublika əhəmiyyətli şosse yolun uzunluğu Laçın şəhərindən Gorus rayonuna kimi 54 km, Şuşa rayonuna isə 40 km, cəmi 94 km-dir.

Respublika əhəmiyyətli Laçın-Qubadlı

yolu 77 km-dir.

Rayon üzrə cəmi 2130 km uzunluğunda Respublika və yerli əhəmiyyətli yol, 92 ədəd körpü vardır.

Respublikanın paytaxtı Bakı şəhəri ilə şosse yolla ara məsafəsi 450 km, Xankəndi dəmir yolu stansiyası ilə 60 km-dir.

Tarixi və memarlıq abidələri

Rayonun ərazisində 200-ə yaxın tarixi, mədəniyyət və memarlıq abidələri, onlarla kurqan, qala tipli arxeologiya baxımından faydalı olan abidələr, çoxlu sayda qəbirüstü abidələr, stellalar, at, qoç fiqurları, süjetli daşlar, eləcə də bu ərazi çoxlu təbii sərvətləri, qiymətli minəlar suları ilə zəngindir.

Bu ərazidə olan abidələrin əksəriyyəti Qafqaz Albaniyası dövrünün yadigarlarıdır. Alimlərimizin verdiyi məlumata əsasən bu ərazidə olan Qafqaz Albaniyası dövrü abidələrinin bir çoxu bizim eramın xristianlıqdan əvvəlki dövrünə aiddir.

Bu yerlərin mürəkkəb relyefi, sərt iqlimi bir çox çay keçidlərində, yolların keçilməz hissələrində körpülərin inşasına səbəb olmuşdur. Onlar əsasən bir tağlı və yaxud iki tağlı körpülərdir.

Rayonun ərazisində aşağıda adları çəkilən abidələr rayon ərazisində olan abidələrin yalnız 70%-ə qədərini təşkil edir.

1. Abdallar (Bəylik) kənd ərazisində: Həkəri çayı üzərində körpü XVIII əsr, daş qutu-dəmir dövrü, qəbiristanlıq.

2. Zabux kəndi ərazisində: Sümüklü qəbiristanlığı, XVI əsrə aid Xallanlı qəbiristanlığı.

3. Malıbəy kəndi ərazisində: qədim qəbiristanlıq.

4. Kosalar kəndi ərazisində IX əsrə aid Ağoğlan qəsri, qədim qəbiristanlıq.

5. Soltanlar (Hüsülü) kəndi ərazisində: 1761-ci ilə aid Soltan Əhməd sarayı, XIV əsrə aid qədim qəbiristanlıq.

6. Zeyvə kəndi ərazisində Soltanbaba türbəsi, Şeyx Əhməd türbəsi, Türbə, qədim qəbiristanlıq.

7. Qaraqışlaq kəndi ərazisində XI əsrə aid məscid, Dəmirovlu Pir-Məbə. 8. Sadınlar kəndinin mərkəzində XVII əsrə aid məbə. 9. Hacılar kəndi ərazisində: qədim qəbiristanlıq, bulaq (abidə).

10. Vağazin kəndi ərazisində məbə. 11. Quşçu kəndi ərazisində XV əsrə aid Uşaq qalası, böyük Bulaq, Korca bulaq, Sadınlar qalası.

12. Mirik kəndi ərazisində XV əsə aid qala, məbə. 13. Bozlu kəndi ərazisində qəbiristanlıq, Xaçın yalı ərazisində XV əsrə aid Xaçın daşı.

14. Əhmədli kəndi ərazisində XVII əsrə aid məbə "Vəng" qəbiristanlığı.

15. Minkənd kəndi ərazisində XV əsrə aid Minkənd çayı üzərində ikitəğli, Abaxeyir ərazisində bir tağlı körpü. Məbə. 16. Şeytanlı kəndi ərazisində Birtəğli körpü.

17. Qaragöl ərazisində məscid, qəbiristanlıq.

18. Hoçaz kəndi ərazisində mağara, məbə. 19. Soyuqbulaq kəndi ərazisində Bulaq (abidə), Məbə. 20. Zabux kəndi ərazisində körpü (1988-ci ildə dağıdılıb).

21. Güləbird kəndi ərazisində XV əsrə aid Qız qəbri abidəsi, dəmir dövrünə aid Kurqan, Qız qəbri (kurqan), orta əsrə aid Qədim qəbiristanlıq, Bayatı ustadı Sarı

Aşğın qəbri. 22. Ciciimli kəndi ərazisində XVI əsrə aid Məlik Əjdər türbəsi, XVII-XVIII əsrlərə aid türbə, orta əsrlərə aid Çoban daşı və qədim qəbiristanlıq.

23. Malxələf kəndi ərazisində XVII əsrə aid Xəlifə türbəsi, qədim qəbiristanlıq. Sınıq körpü.

24. Aşağı Fərəcan kəndi ərazisində X əsrə aid məbə, Fərəcan Güləbird yolunda körpü, qədim qəbiristanlıq.

25. Sus kəndi ərazisində XVII əsrə aid bulaq. 26. Seyidlər kəndi ərazisində XVII əsrə aid bulaq, qədim qəbiristanlıq, Pircançay üzərində qədim körpü.

27. Pircahan kəndi ərazisində XVII əsrə aid bulaq, XI əsrə aid Qovur qalası. 28. Korcabulaq kəndi ərazisində məbə. 29. Ziyirik kəndi ərazisində dəmir dövrünə aid Rizvan meşəsində kurqan.

30. Ərikli kəndi ərazisində XVI əsrə aid Qaraşaqal türbəsi, araxışda türbə və qədim qəbiristanlıq.

31. Piçəniş kəndi ərazisində məbə. 32. Şəlvə kəndi ərazisində məbə. 33. Qorçu kəndi ərazisində məbə. 34. Laçın şəhərində (1941-1945-ci illər) Böyük Vətən müharibəsində həlak olanların xatirə kompleksi.

1924-cü ildən sonra rayonda inşa olunmuş körpülər, bulaqlar, abidələr və abidə kompleksləri və s.

Qeyd: Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğalı zamanı rayonda mövcud olan bu tarixi, mədəni və dini abidələr dağıdılmışdır.

30. Ərikli kəndi ərazisində XVI əsrə aid Qaraşaqal türbəsi, araxışda türbə və qədim qəbiristanlıq.

31. Piçəniş kəndi ərazisində məbə. 32. Şəlvə kəndi ərazisində məbə. 33. Qorçu kəndi ərazisində məbə. 34. Laçın şəhərində (1941-1945-ci illər) Böyük Vətən müharibəsində həlak olanların xatirə kompleksi.

1924-cü ildən sonra rayonda inşa olunmuş körpülər, bulaqlar, abidələr və abidə kompleksləri və s.

Qeyd: Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğalı zamanı rayonda mövcud olan bu tarixi, mədəni və dini abidələr dağıdılmışdır.

Görkəmli şəxslər haqqında məlumat

Laçın rayonunun təbiəti, coğrafi relyefi, havası, suyu, orada yaşamış insanların bir çoxunun igid, qəhrəman, mərd, mübariz, görkəmli şəxsiyyətlər kimi yetişmələrinə və formalaşmalarına heç şübhəsiz ki, çox böyük təsir göstərmişdir.

Məhz bütün bunun nəticəsidir ki, bir vaxtlar Laçın dağlarında at oynadan Soltan bəy erməni quldurlarının hücumlarının qarşısını qəhrəmanlıqla almış və Zabuxçayda Andranikin qoşununu darmadağın etmişdir. İsmayıl Mirzəyev, Ocaqqulu Musayev, Abdulla Hüseynov kimi görkəmli inqilabçılar məhz Laçın rayonunda yetişmişlər.

Böyük Vətən Müharibəsində Polşa torpaqlarının azad edilməsi uğrunda gedən döyüşlərdəki şücaətinə görə laçınlı Əvəz Verdiyev Sovet İttifaqı Qəhrəmanı kimi yüksək fəxri ada layiq görülmüşdür.

O vaxtlar yerli camaatda elmə, maarifə, həvəs oyatmaq üçün 70-ci illərdə "Qabaqcıl maarif xadimi" fəxri adına layiq görülmüş, dünyalarını dəyişmiş Ələsgər Məmmədov, İdris Xəlilov, filologiya elmləri doktoru Xasay Cabbarov, fəlsəfə elmləri namizədi Salman Salahov, hazırda professor Şahbaz Muradov, tarix elmləri doktoru, professor Oktay Əhmədov, coğrafiya elmləri namizədi Malik Mirzəyev, riyaziyyat elmləri namizədi Sovet Möhbəliyev, tibb elmləri namizədi Əvəz Zeynalov, aviasiya texnika elmləri namizədi polkovnik Şamil Məmmədov, riyaziyyat elmləri namizədi Mustafa Qarayev, "Şərəf nişanı" ordenli filoloq Tofiq Nəcəfov, Baxışzadə Həsəni, Müseyib Axundov, Qurban İbrahimov, Musa Quluyev və onlarca başqa elm fədailəri gecə-gündüz əhalinin savadlanması üçün əllərindən gələni etmişlər.

Heyvandarlıqda qazanılan nailiyyətlərə görə Laçın rayonunu nəinki respublikada, hətta o vaxtlar bütün keçmiş SSRİ miqyasında tanınan adamlar az olmamışdır.

Adi kəndli, hes bir savadı olmayan keçmiş Leninkənd sovxozunun baş çobanı Həsən Cümşüdoğ hələ 1936-cı ildə "Lenin" ordeni ilə, bir neçə il sonra isə onun oğlu Əkbər Cümşüdoğ Moskvada keçirilən Xalq Təsərrüfatı nəaliyyətləri tərgisində "Şərəf nişanı" ordeni ilə təltif olunmuşdur.

70-ci illərdə Kirov adına sovxozun sağıcısı, Qəhrəman ana Şerqiyev Vəliyeva Sosialist Əməyi Qəhrəmanı, 1980-ci illərdə isə Lenin adına sovxozun baş çobanı Cabbar Cabbarov keçmiş "SSRİ Dövlət mükafatı laureatı" adına layiq görülmüşdür.

Laçın şəhəri ilə həmyaşıd olan, ömrünün 55 ilini Laçın rayonunun ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi həyatının inkişafına şərf etmiş, "Şərəf nişanı", "Xalqlar dostluğu", "Oktyabr inqilabı", 3 ədəd Qırmızı əmək bayrağı və "Azərbaycan bayrağı" ordenləri ilə təltif olunmuş Muradxan Cabbarov bu gün də bütün çətinliklərə sinə gərəkək köçkünlük dövründə öz qaynar fəaliyyətini uğurla davam etdirir.

Qarabağ torpaqları uğrunda gedən döyüşlərdə fədakarlıq göstərmiş və ölümlərindən sonra Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı kimi fəxri ada layiq görülmüş həmyerlilərimiz mərhum Kamil Nəsimov, İsrail Şahverdiyev, Oktay Gülləliyev, Fazil Mehdiyev, Qorxmaz Eyvazov və onlarca "Azərbaycan bayrağı" və digər ordenlərə layiq görülmüş mərd, mübariz insanlar məhz Laçın rayonunun yetirmələri olmuşdur.

ABŞ KÜRDƏLƏRİ TÜRKİYƏDƏN QORUYUR?

İraqın şimalındakı Regional rəhbərliyin lideri Məsud Bərzani ötən həftə İraqla ABŞ arasında imzalanmış hərbi müqaviləyə mənfi reaksiya verib. Narahatlığının səbəbi də ABŞ-ın İraqa təyyarə satmaq fikrində olması olub.

Bağdad rəhbərliyi isə buna cavab olaraq, bildiri ki, biz F-16 təyyarələrini Kürdləri Türkiyədən qorumaq və ölkənin başqa xarici qüvvələrdən müdafiə olunması üçün alırız.

pia.az

Abdullah Gül: "Tarık Haşiminin Türkiyədə olması rəsmi Ankaranın İraqın daxili işlərinə müdaxiləsi kimi qəbul edilməməlidir"

«Tarık Haşimi hələ də İraqın vitse-prezidentidir.

Onun Türkiyədə olması rəsmi Ankaranın İraqın daxili işlərinə

müdaxiləsi kimi qəbul edilməməlidir» Belə bəyanatla Türkiyə prezidenti Abdullah Gül çıxış edib.

O, bildiri ki, Tarık Haşimi lazım olduğu müddət ərzində Türkiyədə qala bilər və buna heç kim əngəl törədə bilməz. Haşiminin İnterpolun axtarış siyahısına salınmasına da toxunan Türkiyə lideri qeyd edib ki, bu məsələni ölkənin

məsul qurumları yoluna qoyacaq. Yəni İraqın vitse-prezidenti Türkiyədə həbs olunmayacaq.

İsraildən Türkiyəyə bütün çarter reysləri dayandı

İsraildən Türkiyəyə bütün çarter reysləri ləğv olunub.

"Haaretz" qəzetinin məlumatına görə, buna səbəb çarter reyslərinə bilet alan olmamasıdır. "Onur Air" və "Freebird Airlines" çarter reyslərinin təmsilçiləri isə qəzetə açıqlamalarında bildiri ki, Tə-Əviv-Antalya marşrutu ilə

bütün çarter uçuşları dayandırılıb: "Bu, siyasi qərar deyil. Sadəcə, biletlərimizi almırlar. İnanırıq ki, gələn ay Roş xanda istirahət mövsümü başlayanda çarter uçuşlarını qismən bərpa edə biləcəyik. Bu çarter uçuşları daha çox keçmiş SSRİ ölkələrindən olan, İsrail və Antalya kurortlarında istirahət etməyə üstünlük verən turistlər üçün problem yaradacaq". "Turkish Airlines" aviashirkəti isə Tə-Əviv-İstanbul marşrutu ilə müntəzəm reyslər davam etdirir.

"Suriya vətəndaş müharibəsi astanasındadır"

Rufiz Hafizoğlu: "Liviya dan fərqli olaraq Suriyaya beynəlxalq güclərin müdaxiləsi qeyri-mümkündür"

TREND İnformasiya Agentliyində Yaxın Şərq və Ərəb ölkələri redaksiyasının müdiri, siyasi analitik Rufiz Hafizoğlunun "Təzadlar"a müsahibəsi

- Rufiz bəy, Yaxın Şərqdə baş verən hadisələri izləyən şəxs kimi deyə bilərsinizmi, bu gün Suriyada nə baş verir?

- Bu gün Suriyada baş verən hadisələr Tunisdən başlayan Ərəb baharının bir hissəsi olsa da, əslində bu, Suriya tarixində yeni bir qiyam deyil. Tarixə nəzər salsaq, oxşar qiyamların Hafiz Əsəd hakimiyyəti illərində də baş verdiyinin şahidi olmuş olarıq. Təbii ki, hazırkı vəziyyət bir qədər fərqlidir. Əgər bir vaxtlar Hafiz Əsəd ölkədəki qiyamları yatırmaq üçün islam amilini ortaya atdısa, hal-hazırda Bəşər Əsəd məhz İslami müqavimət amilindən (İsrailə qarşı İran, Suriya və Hizbullahın simasında Livan bloku) istifadə edərək hakimiyyətdə qalmağa çalışır (Ən azından Bəşər Əsəd hakimiyyəti özünü İslam müqavimətinin ayrılmaz hissəsi kimi təqdim edir).

Əslində isə hadisələri diqqətlə izlədikdə, bu vaxta qədər Suriya hakimiyyətinin İsrailə qarşı ciddi bir müqavimət göstərmədiyinin şahidi olarıq. Ən azından ona görə ki, bu ölkə bu vaxta qədər 1967-ci ildə İsrail tərəfindən işğal edilən Colan yüksəkliklərinin geri qaytarılması üçün addım atmayıb.

Əslində isə Suriya bu gün bəzi dövlətlərin və siyasi dairələrin təqdim etdiyi kimi, "İslam müqavimətinin" ayrılmaz hissəsi yox, İran və Livan (Hizbullah) arasında dəhliz rolunu oynamaqdadır. Təbii ki, bu dəhlizdən İran vasitəsilə təqdim edilən köməkdən fələstinli qrupların, xüsusən də İslami Cihad

qruplaşmasının faydalandığını inkar etmək olmaz.

Suriya hakimiyyəti ölkədə baş verən toqquşmalara başqa don geyindirməyə çalışsa da, ölkədə Əl-Qaidə terror təşkilatının və ya digər islamçı radikal qrupların nizami orduya qarşı mübarizə apardığını söyləsə də, reallıq bunu əks etdirmir.

Bu gün Suriya küçələrində konkret olaraq üç qrup mübarizə aparır: dövlət ordusu, hakimiyyətə sadıq əksəriyyəti ələvilərdən ibarət olan mülki geyimli dəstələr və nizami ordudan ayrılan və hakimiyyətin fərarı andlandırdığı "Azad Suriya Ordusu".

Təbii ki, haqlı olaraq sual yarana bilər ki, "Azad Suriya ordusu" kim tərəfindən silahlandırılır? Son dəfə Suriya müxalifəti ilə görüşüm zamanı müxalifət qonşu dövlətlərin silah dəstəyi verdiyini, lakin bunun cüzi olduğunu etiraf edərək, Azad Suriya ordusunun silahı dövlət ordusundan pulla aldığı bildirdi.

Bu gün Suriyada baş verən hadisələrə müxtəlif prizmadan yanaşmaq olar, lakin hesab edirəm ki, Suriya vətəndaş müharibəsi astanasındadır.

- Sizcə, Bəşər Əsəd hakimiyyətini qoruyub saxlaya biləcəkmi?

- Hadisələrin bu temple gedişatı (dinc əhəlinin qətl edilməsi) onu söyləməyə əsas verir ki, Bəşər Əsəd hakimiyyətdə qala bilməyəcək. Bəşər Əsədin islahat etmək şansı olsa da, hesab edirəm ki, o, bu fürsəti əldən verdi. Ölkədə baş verən toqquşmalar nəticəsində on mindən çox din sahibi həlak olub, ümumilikdə yüz əlli mindən çox qaçqın var, bütün bunlardan sonra hakimiyyətdə qalmağın mümkün olacağını hesab

etmirəm.

- Maraqlı olan odur ki, Misirdə, Liviya da hakimiyyət dəyişikliyi uğurla baş çatdı. Amma Suriyada dirəniş davam edir. Bunun səbəbini nə ilə bağlayırsınız?

- Bir şeyi xüsusi olaraq vurğulamaq istədim ki, Tunis qismən istisna olmaqla, nə Liviya, nə də Misir inqilabı öz hədəfinə tam çatıb. Regionun super güc dövləti olan Misirdə bir çox strukturlarda hələ də H.Mübarək zamanından qalan kadrlardır. Dolayısı ilə, ərəb ölkələrindəki demokratikləşmə prosesi uzun və ağırlı bir prosesdir. Ərəb ölkələri demokratikləşsə belə, bu bizim düşündüyümüz və ya qərbdəki demokratik idarə sistemi olmayacaq. Bu ölkələri Suriyadan fərqləndirən əsas xüsusiyyətlərdən biri də geosiyasi vəziyyət olmaqla yanaşı, etnik və dini tərkibidir. Tunis, Liviya və Misirdə isə əsas oxşar məqamlardan biri də əsasən etnik və dini monoton olmalarıdır. Təbii ki, Misirdə Qipti (xristian misirilər) amili var.

Suriyada isə hər şey tam fərqlidir. Belə ki, Suriyada müsəlmanlar və xaçpərəstlər olmaqla yanaşı, sünni, şiə, ələvi, druz və təbii ki, kürd amili də mövcuddur. Digər bir tərəfdən, bu ölkədə, sadəcə, İranın maraqlarının deyil, eyni zamanda fars körfəzi dövlətlərinin və Türkiyənin maraqlarının olmasıdır.

Suriya hər nə qədər ərəb dövləti olsa da, siyasi strukturu ilə İrana daha yaxındır, hətta Suriya regionda olan "şiə ayyarının" bir hissəsidir.

Təbii ki, ərəb dövlətləri cidd-

cəhdle Suriyanı nəyin bahasına olursa-olsun İranın təsir dairəsindən çıxarmağa çalışırlar. Bu vasitə ilə olsa belə, hesab edirəm ki, ərəb dövlətləri buna razılıq verəcəklər.

Suriyada Bəşər Əsəd rejiminin hələ də hakimiyyətdə qalmasının səbəbləri bununla bitmir. Etiraf etmək lazımdır ki, hal-hazırda Suriya müxalifətində ölkənin gələcək üsul-idarə sistemi barəsində belə ciddi fikir ayrılığı mövcuddur. Təbii ki, bunlarla yanaşı, başqa səbəblər də var. İran, Rusiya və çin faktoru da təsiredici məqamlardan biridir.

Bildiyiniz kimi, Suriya və İran arasında təhlükəsizlik haqqında razılaşma mövcuddur və bu razılaşmaya əsasən Suriya ərazisinə hər hansı hərbi müdaxilə İrana hərbi müdaxilə kimi qiymətləndirilir. Bu razılaşmanın olması qonşu dövlətləri daha ehtiyatlı davranmağa məcbur edir.

- Bildiyiniz kimi, Suriyada baş verən hadisələri ən çox sərt təkpi göstərən ölkələrdən biri də rəsmi Ankaradır. Türkiyənin bu davranışı Suriyada necə qarşılır?

- Əslində Suriyada baş verən hadisələr dünyanın heç bir yerində birmənalı olaraq qarşılanmır. Hər nə qədər maraqlı olsa da, İslam dünyası belə, bu məsələdə yekdil fikrə sahib deyil.

Ankaranın Suriya məsələsində tutduğu mövqe, sadəcə, Suriya rəsmi dairələrində deyil, eyni zamanda Türkiyə daxilində bəzi siyasi qüvvələr tərəfindən xoş qarşılanmır.

Təbii ki, qonşu dövlət olaraq Türkiyə Suriyada olan qaçqınların qəbul edilməsi, onlara humanitar yardımın göstərilməsi məsələsində hər cür köməklik göstərib. Suriyada baş verən hadisələrdən əziyyət çəkən xalq Türkiyənin bu təkpiyə alqışlayır. Lakin müxalifətin Ankaradan istədiyi əslində bu deyil, Suriya müxalifəti Ankaradan silahlı dəstək istəyir. Bu isə o qədər də asan məsələ deyil. Ümumiyyətlə, Suriyada baş verən hadisələrə, sadəcə, Türkiyə prizmasından yanaşmaq doğru olmaz. Əslində regionda hazırda Türkiyə və İran arasında ciddi rəqabət gedir. İlk baxışdan Ankaranın yetirdiyi "qonşularla sıfır problem siyasəti" ərəb dövlətlərində uğurlu hesab edilərsə də, məsələyə diqqətlə baxdıqda bunun heç də tam olaraq belə olmadığını görmək olar. Hesab edirəm ki, Ankara başda Livan olmaqla, İraq və Suriya siyasətində İrandan geridə qalıb.

- Əsəd daha çox qan tökməyə davam etsə, beynəlxalq qüvvələrin bu ölkəyə müdaxiləsi mümkündürmü?

- Liviya dan fərqli olaraq Suriyaya beynəlxalq güclərin müdaxiləsi qeyri-mümkündür və BMT TŞ əsla belə bir qərar qəbul etməyəcək. Suriya böhranının həlli üçün ən uğurlu vasitə isə ölkə müxalifətini maksimum silahlandırmaq olacaq. Hesab edirəm ki, bu, problemin həllində maraqlı olan tərəflərə bir o qədər də asan başa gəlsin. çünki Suriya İran üçün həyat əhəmiyyətli bölgədir. İran Suriyanı itirmək təhlükəsini hiss etsə, regionda stabilizasiya üçün bir çox vasitələrdən istifadə edə bilər. İstisna deyil ki, İranın belə bir addımının qarşısını Türkiyə və ərəb ölkələri asanlıqla ala bilsinlər. Təbii ki, Suriya böhranının daha təhlükəli tərəfi var, o da problemin Yaxın Şərqdə məzhəblərarası toqquşmaya gəvrilə bilməsidir.

Elnur Eltürk

Qamişlo'da onbinler yürüdü

Suriye'nin ikinci büyük kenti Halep'te Kürt mahallesine yapılan saldırı dün Qamişlo'da 25 bin kişinin katıldığı bir yürüyüşle protesto edildi.

Batı Kürdistan'ın Qamişlo kentinde "Halep'teki Kürtlerle dayanışma Cuması" adı altında dün 25 bin kişi toplandı. Kürtler, Suriye rejimi ve işbirlikçilerini protesto ederek, özerklik taleplerini yeniden dile getirdi. Gösteri aralarında Tev-Dem ve PYD'nin olduğu bir çok organizasyonun çağrısıyla gerçekleşti.

9 Mayıs akşamı çok sayıda Arap, Halep'te Kürtlerin yoğunluklu olarak yaşadığı Şeyh Mahsut Şark mahallesine saldırdı. Saldırı sırasında Ahmet Qoçer (46), Ahmet Osman ve Battal Avdo (22) adlı Kürtler ve

Emine Diyab adlı bir Arap kadın hayatını kaybetti, 30 kadar kişi de yaralandı. Kürtlerin de karşılık vermesi üzerine saldırganlardan 8'i öldü. Arapların saldırısıyla başlayan çatışmalarda toplam 12 kişi hayatını kaybederken 60 kişi de yaralanmıştı. Kürtler, saldırıdan rejim yanlısı Begara aşiretini sorumlu tutuyor.

ANF/QAMIŞLO

Demokratik Toplum Kongresi (DTK),

Kürd probleminin həlli məsələsinə dair Demokratik Toplum konfransının ikinci yığıncağı Bağlar Bələdiyyəsi Konfrans Salonunda başladı

Konfrans "DTK" -la bərabər, Aysel Tuğluk və Əhməd Türkün yanında "ESP" ümumi başçısı Figen Yüksekdağ, "EMEP" ümumi başçısı Selma Gürkan, "Pir Sultan Abdal" Mədəniyyət Dərnəyi ümumi başçısı Kamal Bülbül, "BDP" millət vəkili Ayla Akat Ata, İdris Baluken, Hüsəmettin Zenderlioğlu, Diyarbakır Böyükşəhər Bələdiyyə Başçısı Osman Baydemir, "Sinn Fein" başçı köməkçisi Raymond Mccartney, "Queense" universitetindən Eprahim Nimmı, "Barcelona Avtonom" Universitetindən Francisco Letamendia Belzunce ilə aydın, yazar, jurnalist, alim və siyasətçilər qatılacaq.

Çalıştayda "Siyasi", "hüquqi", "öz müdafiə etmə", "ictimai", "iqtisadi", "mədəni", "ekoloji" və "diplomatiya" olmaq üzrə 8 sahədə təşkilatlanmağı əsas alan sahə "Demokratik Muxtariyyət" modelimüzakirə ediləcək.

Türk, "Dayan deyəcək tək güc buradır"!

XDK Ümumi Quruluşunda danışan DTK yoldaş Başçısı Türk, AKPin Türkiyəyə faşist, irqçi bir diktatorluğu süveren etməyə çalışdığını ifadə edərək, "Bu təhlükəli gedişə, faşist, irqçi anlayışa 'dayan' deyəcək tək güc buradır" dedi.

XDK (XALQLARIN DEMOKRATİK KONGREYASI) 1. Ümumi Quruluşunda söz alan DTK yoldaş Başçısı Əhməd Türk, salonu Kürdcə salamladıqdan sonra danışmasında

Türkcə davam etdi. Türkiyədəki zərbələr müddətinə diqqət çəkən Türk, "Amma azadlıq ehtirası o qədər güclü ki, əsla və əsla, xalqın azadlıq ehtirası sindirileməmişdir. Azadlıq, bir toxuma bənzər. Biçildiyində yəni çıxar. Azadlıq toxumlarını toplu məzarlara belə basdırsalar buradan azadlıq yüksələr. Buna ürəkdən inanıram." dedi.

Orta şərqdəki dəyişmə küləklərinin Türkiyədə də dəyişmə yaratdığını söyləyən Türk, "Dəyişmədə öndərlik çox əhəmiyyətlidir. XDK in varlığı, barış və azadlıq içində çox əhəmiyyətlidir. Bizlər illərdir azadlıq mübarizəsi verən Kürd xalqı olaraq yanınızdayıq" deyərək danışdı.

"Türkiyə illərdən vesayət rejimi altında idi. Bunun münafiqə edildiyi bir dövrdəyik" deyən Türk, "Yaxşı vesayət rejimi yerinə yeni bir şeymi gəlir? Demokratiyayı qazanır? Tam tərsinə çox təhlükəli bir müddətin içində girdik. Bu hökumətin tutumu, faşist, irqçi bir diktatorluğu, Türkiyədə süveren etməyə çalışdığını göstərir. Minlərlə adam həbsxanalardadır. Bu təhlükəli gedişə, faşist, irqçi anlayışa dayan deyəcək tək güc buradadır" deyərək danışdı. Kürd xalqı ilə inqilabçıların ortaq mübarizə etməsi lazım olduğunu ifadə edən Türk, "Yan-yana olmadan bacara bilmərik" dedi.

Başçılıq müzakərəsi ilə əlaqədar danışan Türk, "Başçılıq bir sistemdir. Başçılıq sistemində xalq-

ların yerli iqtidarlarının yeri var. Qubernatorlar xalq tərəfindən seçilər. Rəhbərlik anlayışı tamamilə dəyişər. Əgər siz başçılıq sistemiylə bunu reallaşdıracaqsınızsa, 'Bəli' deyərik. Amma, irqçi faşist bir diktatorluq quracaqsınızsa, heç vaxt buna icazə verməyəcəyik" dedi.

TÜZƏL: ƏVVƏLCƏ ÇOX DİLLİ, ÇOX MƏDƏNİ BİR KONSTITUSİYANI BACARMA MÜBARİZƏSİNİ VERƏCƏYİK

BDP İstanbul Millət vəkili Levent Tüzəl də, dünya üzərində bütün xalqların bir axtarış içində olduğunu ifadə edərək, "Bizim ölkəmizdə də əməkçilər bir axtarış içində. XDK-də bu boşluğu doldurmaq üzrə yola çıxdıq" dedi. XDK-in bütün əməkçilərin mübarizəsinin yanında iştirak etdiyini ifadə edən Tüzəl, "İki gündəlik işdə önmüzdəki vəzifələri də danışıacağıq. Əvvəlcə çox dilli, çox mədəni bir konstitusiyayı bacarma mübarizəsini də verəcəyik. Ortaq və bir yerdə yaşamının yeni bir konstitusiyası olacaq" deyərək danışdı.

BDP İstanbul Millət vəkili Sirri Süreyya Öndər, "Dünyanın bütün dillərində sizləri salamlayıram" deyərək sözlərinə başladı. Məclis Konstitusiya Komissiyasında iştirak etdiyini xatırladan Öndər, "Konstitusiyanın komissiyalarda edilmədiyini biləcək qədər tarix və məlumata sahibik. Ancaq, bizim 1-ci gayəmiz, bu sahələri siyasət sahələrinə çevirmək, xalqlarımızın lehinə dəyişikliklərin olmasına köməkçi olmaq. Bizə düşən döyüş siyasətlərinə sədd çəkmək. Heç olmasa universal hüquq qanunlarına uyğun bir konstitusiyayı edilməsini təmin etmək" dedi.

Boti Botani

HPG Basın İrtibat Merkezi'nin (HPG-BİM) açıqlamasına görə kadın gerillalar 10 Mayıs'ta Hakkari'nin Çukurca İlçesi'ne bağlı Sere Seve Topçu Taburu'na 3 koldan eylem gerçekleştirdi. HPG-BİM, kadın gerillaların gerçekleştirdiği eylemin sonuçlarına ilişkin, "düşmanın tespit edilebilen 3 askeri öldürülmüştür" dedi. Açıklamada, 10 Mayıs günü üç saat boyunca Şeladize'ye bağlı Çiyaye Reş alanına Türk ordusu tarafından obüs ve havan toplarıyla saldırı düzenlendiği bildirildi.

Bu arada Van'ın Özalp İlçesi'ndeki sınır

Karlıova ilçe ve köylerinde yoğun yaşamakta, yurtsever halkımıza 'koruculuğu kabul etmezseniz köylerinizi boşaltırız' tehditlerinde bulunmaktadır. Yine Ağrı merkezde daha önce silah almış olmasına rağmen silah alanların sayıları artırıldı.

Kadın gerillalar tabur vurdu YJA Star gerillaları, Çukurca'da topçu taburuna eylem düzenledi, 3 asker öldü

karakollarına askeri sevkiyat yapıldığı öğrenildi. Yerel kaynaklar sevkiyatın bir haftadır devam ettiğini belirtti. Önceki gece ise Dersim'de Pülümür Vadisi'ne askeri sevkiyat yapıldığı bildirildi.

HPG'den uyarı

HPG Erzurum-Serhat Eyalet Komutanlıkları, Erzurum, Bingöl, Kars ve Ağrı'da koruculuk dayatmaların had safhaya ulaştığını belirterek, "Koruculuğu örgütleyen, aracı olan, özendirenlere yönelik tavrımız sert olacaktır" uyarısında bulundu. HPG Erzurum-Serhat Eyalet Komutanlıkları yazılı bir açıklama yaparak, bazı il, ilçe ve köylerde koruculuğun kabulü ve yaygınlaştırılması çabalarına dikkat çekti. HPG açıklamasında şöyle denildi: "Erzurum'un Şenkaya, Bingöl'ün Karlıova, Kars'ın Kağızman ilçeleriyle Ağrı merkezde bağlı köylerde koruculuk dayatma ve örgütlemeleri had safhaya varmış durumdadır. Düşmanın yoğun baskı ve dayatmaları Bingöl'ün

maya çalışılmaktadır." Açıklamada koruculuk dayatma ve tehditlerine kimi köy muhtarlarının da katıldığına işaret eden Erzurum ve Serhat Eyalet Komutanlıkları şu uyarılarda bulundu:

- Sorumluluk alanımız altında bulunan il, ilçe ve köylerde koruculuğun kabulü ve yaygınlaştırılması çabalarını artık kabul etmeyeceğiz. Koruculuğu örgütleyen, aracı olan, özendirenlere yönelik tavrımız sert olacaktır. - Bu zorunlu koruculuğa maruz kalan insanlarımızı silah bırakmaya, düşmanın ve işbirlikçilerinin tehdit ve şantajlarına boyun eğmemeye çağırıyoruz.

- Hareketimiz ve HPG Ankarargahımız tarafından belirlenen koruculara yaklaşım bizim açımızdan esastır. Fakat operasyonlara, pusu ve keşif faaliyetlerine katılan, halka yönelik baskı ve şiddet girişimlerinde bulunan korucular bu iyi niyetli ve dikkatli yaklaşımımızla karşılaşmayacaklardır.

ANF/BEHDİNAN

Bingöl'de çatışma

BEHDİNAN - Halk Savunma Güçleri (HPG) Bingöl'de dün gece gerilla güçleriyle Türk ordusu arasında bir çatışma yaşandığını duyurdu. HPG'nin verdiği bilgilere göre çatışmada gerilla güçleri herhangi bir kayıp vermezken Türk ordusunun kayıpları konusunda net bir bilgiye ulaşılmadı. HPG Basın İrtibat Merkezi tarafından yayınlanan açıklamaya göre Türk ordusu Bingöl'ün Şırnan ve Kamyana alanlarına yönelik olarak bir süreden beri pusulamaya şeklinde operasyon başlatmıştı.

Operasyonda dün gece 22 sıralarında bir çatışma yaşandı. Yaşanan çatışma sonucunda gerilla güçleri herhangi bir kayıp vermezken Türk ordusunun kayıpları konusunda ise net bir bilgi elde edilemedi.

Çatışmanın ardından bu sabah erken saatlerde Türk ordusu bölgeye askeri birlikler indirdi. Operasyonun halen devam ettiği bildirildi. Öte yandan Türk ordusu bu sabah 04-05 saatleri arasında Medya Savunma Alanlarına bağlı Zağros'un Mamreşo, Avaşın ve Avabasya alanlarına yönelik havan ve obüs saldırısı gerçekleştirdi.

12 Mayıs günü ise Türk ordusu Hakkari'nin Şemdinli İlçesine bağlı Gırana, Museka ve Merge alanlarına yönelik havan ve obüs saldırısında bulundu.

Zaningehe Dicle beşê kurdî vedike

Zanî ngeha Dicle'yê di 26'ê Nî san'ê de biryar girt ku, beşa ziman û edebî yata Kurdî veke û di beşên weke tip û perwerdehî yê de jî Kurdî weke dersê hîlbijartî bide. Ev biryara zanî ngehê ji bo pesendê ji YOK2ê re hate şandin.

Ji sazî yên sivî l yên Amed'ê ji bo vê biryara zanî ngehê piştgirî hat. Di derbarê mijarê de fikr û ramanê sazî yan wiha ne: Serokê (DÎ GÎ AD)'ê Alaattin Korkutata: Em biryara Zanî ngeha Dicle'yê pir xweş dibî nin. Xelkê herêmê dixwaze xwe bi zimanê xwe îfade bike, ev daxwazê pir xwezayî ye. Belê xelkê herêmê lazim e bi zimanê xwe perwerdehî yê bibî ne. Ev ji bo yekî tî ya welatê me jî tiştêkî pir girî ng e.

Serokê şaxa Amed'ê ya Özgür-Der'ê Bülent Yılmaz: Mamoste û doqtorên ku li herêma Kurdan wezî fe dikin lazim e zimanê herêmê jî bizanibin. Li fakulteya tip û perwerdehî yê zimanê Kurdî wê bibe dersê hîlbijartî . Ev tiştêkî pir xweş e. Em ji bo vî ya pir kêfxweş in. Lê lazim e li fakulteya huqû qê jî Kurdî bibe dersê hîlbijartî . Ji bo ku heq û edalet were cih divê zanî na Kurdî meseleyeke heyatî ye. Her wiha di pêşerojê de ji bo perwerdehî ya bi zimanê zikmakî mamoste lazim in. Ev mamoste jî wê ji beşa ziman û edebî yata Kurdî mezun bibin. divê beşa ziman û edebî yata Kurdî li hemû zanî ngehên herêmê belav bibin.

Derhinêrê kurd xelata Civis ya Medî a Europa 2012 stand

Derhinêrê Kurd Mano Xelil xelata Civis ya Medî a Europa 2012 stand.

Filmê derhinêrê Kurd Mano Xelil yê bi navê 'Baxçeyê buhuştê' roja 9. Gulanê 2012 li Parlemanta Europa li Brusselê paytexta Belcî ka xelata yekemî nafilimê n

Dokumentar ya 25 saliya saziya CIVIS ya Media Ewropa stand. Xelata CIVIS li parlamenta Europa û bi başdarbuna gelek Hunermend û siyasetmedarên Europî û serokê Parlemanta Europî Berêz Martin Schultz hat wergirtin. Xanim Angela Markel bi riya Televizî onê peyamek şand û serkeftin bo hunermendan xwest. Filmê Derhêner Mano Xelil "baxçeyê buhuştê", li paytexta Swisre Bernê berî du salan hatiye kişandin û li ser xebat û jiyana rojane ya kêmnetewên li vê welatî hatiye çekirin. Ev Fîlm di Festî vala Berlinalê ya 2011 de hatibu nî şandan û herwiha xelata Paytexta Swî sre a sinema girtibu û hatibu hîlbijartin bo xelata sinema Swî srî Quartz 2011 herweha hêjayê xelata mezin ya "Prla" hatibû dî tin. Heta roja îro li dehan Festî valên navnetewî hatiye sanidan.

Rojeva Kurd

Hevdîtinên serokê hukümetê berdewamin Serokê hukümetê û konsolusê Polonya

Serokê hukümeta Kurdistanê Nêçî rvan Barzanî ji aliyekî ji bo aloziyên nava Kurdistanê û ji aliyek din ji bo pêwendiyên derve di nava çelakiyek bi hêz de ye. Di vê dema ku pirsra Kurdistanê Başûr di qada navnetewî de derketiyê pêş pêwendiyên li gel welatên din xwedî giringiyek taybet e.

Di vê çerçovê de serokê Hukümetê hevdî tinên xwe yê li gel balyoz û konsolusên welatên biyanî berdewam dike. Barzanî li Hewlêr civî nek li gel kosolusê Polonya yê li Bexdayê pêkanî .

Di hevdîtinê de konsolusê Polonya pî rozbahiya welatê xwe pêşkêşî serokê hukümetê kir û ji bo pêşdebirina pêwendiyên Polonya û Kurdistanê hinek pêşniyar pêşkêşî serokê hukümetê kirin.

Rojeva Kurd

Parlemerter di derbarê pirsra kurd de çi dibêjin?

Demeke ku pirsra kurd bi awayekî li Tirkîye ji aliyê dewletê û dezgehên

dibêje ku ew dixwazin pirsra kurd di bin banê parlamentoyê de bê gotubêj

parlemerterên kurd di nav partiyên Tirkîye de, di derbarê pirsra kurd û çareserîya wê de dî tinên xwe dibêjin. Gelo dî tinên parlemerterên kurd heta hinek tirk jî di nav partiyên siyasî de di derbarê pirsra kurd de çine? Ew ji bo çareserîya vê pirsê çi dibêjin? Ji bo van bersivan li gel beşek parlemerteran hevpeyvî n hatin kirin. Di van hevpeyvî na de parlemerter dî tinên xwe dibêjin. Ji bo raya giştî ya kurd jî bizanibe parlemerterên kurd di nav partiyên siyasî de çi dibêjin ev hevpeyvî n

hatine kirin.

Ji bo ku wek rojevakurd em bawer dikin di vê pêvajoyê de rêya çareseriyê diyalog û dayî n standine. Ji bo diyalogê jî dî tina parlemerteran girî ng e. Di demek nêzik hevpeyvî nê li gel parlemerterên Tirkîye di Rojevakurd de tên weşandin.

Lêkolî ner û nivî skarê kurd Zeynelabidin Zinar, div ê çerçovê de gelek hevdî tin li gel parlemerteran pêkanî n ne û ev hevdî tin çekirine. Dê demek nêzik ev hevpeyvî n bêne weşandin.

Rojevakurd

dewletê ve tê gotubêj kirin û ew der cihê çareseriyê ye. Herweha gelek cara serokwezî rê Tirkîye Gelek caran hinek

NATO: Sedem ne Tirkîyêye ku Îsraî l beşdarî civî na NATO nabe

Li 20-21'ê vê mehê (2012) li bajarê Emerî ka Chicgo welatên endamê NATO kom dibin.

Hat zanî n ku Î sraî l ji bo vê civî nê nehatiye vexwendin û ev bû egera wê yekê gotû bêj bêne kirin ku Tirkîyê bû ye asteng û helwesta xwe li dijî Î sraî l ragihandiye lewma Î sraî l ji bo civî nê nehatiye vexwendin. Lê Sekreterê Giştî yê

NATO Anders Fogh Rasmussen bi fermî daxuyaniyek da û got ku ti tîkiliya Tirkîyê bi nebeşdarbû na Î sraî l di vê civî nê de tune. Rasmussen got "Ji ber ku Î sraî l di hêzên NATO yên aştiyê li Kosofo, Efxanî stan de cih nagire lewma nehatiye vexwendin bo civî nê ne ji ber helwesta Tirkîyê ye."

Avestakurd

Kerkû k: Partiyên Kurdistanî bi lî steyekê diçin hîlbijartinan

Duh 12/5, li bajarê Kerkû kê civî neke berferêh ya tavahiya partiyên Kurdistanî li navenda Komela Î slamî ya Kurdistanê hat sazî kirin û tê de pirsra hîlbijartinên parêzgeha Kerkû kê gotû bêj kirin.

Jêderê ji nivî sî ngeha peywendiyên navenda rêxistinên Kerkû kê ya YNK'ê ji PUKmedia'yê re ragihand ku: "Di civî nê de 11 partiyên Kurdistanî biryar girtin ku bi yek helwest û yek lî st beşdarîyê

li hîlbijartinên encû mena parêzgeha Kerkû kê bikin." Wî jêderî diyar kir ku

partiyên ku bi yek lî st beşdarî li hîlbijartinan bikin evin: "Yekî tiya

Nişîmanî ya Kurdistanê, Partiya Demokrat ya Kurdistanê, Tevgera Gorran, Yekgirtû ya Î slamî ya Kurdistanê, Komela Î slamî ya Kurdistanê, her weha digel hin partiyên din yên Kurdistanê ne."

Li gor heman jêderê Neteweyên Yekbûyî wê di 13/5 de li Kerkû kê civî nekê ji bo dî tinên hemû pêkhatiyên Kerkû kê li ser hîlbijartinên encû mena parêzgehê hemû aliyan agahdar bike saz bike.

Jêder ev jî got ku partiyên Kurdistanî wê di civî na NY'yî de yek helwestiya xwe bi bê mercên beş west rabighî nin.

PUKmedia

Em Xweseriya Demokratîk Pêşniyar Dikin

Hevserokê BDPê Selahattin Demirtaş got ku, 'di rojeva me de pergala serokatîyê tune ye, em xweseriya demokratîk pêşniyar dikin.' Demirtaş beşdarî 6. Festîvala Rojên Huner û Çanda Cîzirê bû ku festîvalê îsal bi durîşmeya 'Ziman Hevrîşka Çandê' ve dest pê kir.

Demirtaş li stadê, beriya konsera axivî û got: "Em xweseriya demokratîk pêşniyar dikin, heke tiştêkê were nî qaş kirin divê xweseriya demokratîk bê nî qaş kirin." Demirtaş dupat kir ku, 'kêm zêde

hemû rengên Tirkiyê di binê banê xweseriya demokratîk de wê xwe bibinin.'

Di axaftina Demirtaş de destura nû jî cih girt. Serokê BDPê wiha got: "Yekemî ne ku fersenda destûreke sîvîl kete destê me. Lê heke di vê destûrê de nasnameya gelê Kurd, ziman, çand, rêvebirîya xwe, statuya siyasî cih negre em ji vê destûrê re tu carî nabêji destura nû. Ji aliyên ve tu ferqa vê destûrê û destura darbekaran çênabe. Lewra heya îro hemû destûrên Tirkiyê ji bo bînpêkirina çand û nasnameyên din hatin çêkirin." Piştî Demirtaş, konserta hunermenda dest pê kir.

Li Qahî reyê Komeleya Kurd û Amazîgan hatiye damezrandin

Hate zanî n ku li welatê Misrê û li paytexta wî welatî Qahî reyê, Komeleya Dostaniya gelê Kurd û Amazîgan ji aliyê xwendekar û rewşenbîrên Kurd ve hatiye damezrandin.

Derbarê wê mijarê de, Mîran Hisên ku Kurdê Kerkûkê ye ragihand ku ji bo gaveke ber bi nasandina dostaniya gelan û bi taybet gelên bindest bi hevdu re, me bi girîng dizanî ku rêxistineke wisa bê awakirin.

Li gorî Mîran Hisên ku parêzkerê Kurd e, niha li Misrê û li Qahî reyê xwendina bilind dixwî ne, dibêje ku rewşenbîrên Kurd û Amazîgan digel hev, Komeleya Dostaniya Kurd û Aamazîgan pêk anîye taku bi hev re çalakî û karên rewşenbîrî û kultûrî pêşbixin.

Weku tê zanî n ku li welatên ser bi Efrî qiyayê miletek bi navê Amazîg heye ku ji Misrê heya Muhî tê Atesî li xwe digre û nêzî 60 milyon kes dibin. Her weha li gorî di rokna û civaknasan ku gelê Amazîgê jê re dihat gotin (Berber) ev nav jî ji aliyê Yonanan ve hatibû lênan. Lê piştî Yonanan Roman ew welat dagîrkirin û her bi wê navî ma û piştê jî Ereb hatin navçeyê û her bi wê navî ew dan naskirin û wateya Berber jî ew e (nezan û hove). Ew millet di vê dawiyê de, xwe ji gelê Kurd nêzî k kiriye û digelê rewşenbîrên Kurdan xwe hevbehat dizanin ji ber ku gelê Amazîg jî mîna gelê Kurd bê maf û bê beşe li jiyane. Lê weku tê zanî n ku li gelek welat û cihên ku Kurd xwepêşandanan dike, ji aliyê xwe ve gelê Amazîg jî beşdar û hevxiyariya xwe didin nî şankirin.

PUKmedia

Malikî : Divê Civîna Niştîmanî bê sazîkirin

Avestakurd – Serokwezîrê Îraqê Nûrî El Malikî da diyarkirin ku divê Civîna Niştîmanî ya Serokomar Talebanî daxwaz kiribû bê sazîkirin û di vê civîna de her tişt bê gotû bêjîkirin. Malikî bersiva pirsên televîzyona NRT da.

Avestakurd

Li Merîwanê festîvala leyîstokên kurdewarî (bi wêne)

Dûyemî n festîvala leyîstokên kurdewarî li bajarê Merîwanê yê rojhilatê Kurdistanê bi dawî bû. Festîval bi tevî bûna grûbên hunerî û werzêşî yê

Hewlêr, Silêmanî û Dihokê yê başûrê Kurdistanê, grûba kurdên Xoresanê, çend grûbên werzêşî yê ji Sine û Merîwan roja pêncşema borî (10.05.2012) dest

pêkir û duh (12.05.12) bi dawî hat.

Di festîvalê de gelek leyîstokên kurdewarî yê kêşana werîs, gurêş û dilana kurdî hatin

pêşkêşkirin. Ji bilî grûbên kurdî, gelek grûbên Îranî ji Esfahan, Erak û Gulistan beşdarî festîvalê bûn.

Rojeva Kurd

Eşton, ji danûstandina bi Êranê re bi hêvî ye

Berpîrsê siyaseta derve ya Yekitiya Ewropayê Katrijn Eşton hêviya xwe ji qonaxa duhem ya danûstandina grûpa 5+1 liser pîrsa etomiya Êranê diyar kir.

Biryare ku Êran û welatên grûpa 5+1 (

Rûsiya, Emrîka, Bîrtaniya, Çîn, Firansa û Alman xola duhem ya gufûguyan di 23ê mehê de li Bexdadê destpê bikin. Eşton weke nûnerê welatên grûpa 5+1 hêviya xwe ji xola duyem ya danûstandinê bi Êranê

re diyar kir û ragihand hêvîdarim, danûstandin, destpêkek be ji

bo bidawî anîna pîrsa etomiya Êranê.

PUKmedia

Roja 11/5/2012'an, li navçeya Minbicê ya ser bi parêzgeha Helebê, bi serpreştiya civata gel, xwendekarên Kurd yê welatparêz semî nerek bi navnî şana "Em bûka Kurdistanê Leyla Qasim ji bîr nakin" hat lidarxistin.

Li gor agahiyên ajansa Fîratê ragihandiye ku ev

R. Kurdistanê: Xwendekarên Kurd, Leyla Qasim bibî ranîn

semîner ji aliyê konfederasyona xwendekarên Kurd yê welatparêz birêve çû û tê de piştî xulekek rêzgirtin li canê pakrewanan, li ser jiyana şehîda Kurdistanê Leyla Qasim hatiye axaftin û her

weha di kesayetiya şehîda mezin Leyla Qasim de, kesayetiya jinên Kurd yê di xebata neteweyî û demokrasîyê de, berdevam in, bilind hate nîrxandin.

PUKmedia

Li Tirkiyê 11 general hatin girtin

Li Tirkiyê di bergeha lêpîrsîna 28ê sibatê de 11 generalên gumanbar hatin girtin. Serdozgeriya komarê a Enqerê, di bergeha lêpîrsîna 28ê sibatê de, ku bersuc bi hinceta "darbe kirine" hatibûn binçavkirin, ji generalên gumanbar 11 general hatin girtin. 15 generalên bersuc, ji aliye 11. Dadgeha Cezayê Gran a Enqerê ve hatin darizandin û 11 hatin girtin 4 jî serbest hatin berdan. Ji generalên hatin girtin, jê 6 muwazaf 5 jî malnîş û her 11 general şandine girtîgeha Mamak û Sîncanê.

Rojeva Kurd

HPG: 121 leşker hatine kuştin

Avestakurd – HPG'ê ragihand ku di encama 41 çalakî yê gerîlayên wan pêk anî n de 121 leşker hatiye kuştin. HPG'ê derbarê bîlançoya şer û pevçûnên di navbera gerîla û artêşa Tirkiyê de nava çar mehên sala 2012'ê pêk hatî n de, daxuyaniyek belavkir. HPG'ê da diyarkirin ku di nava van 4 mehan de gerîlayên wan 41 çalakî pêk anî ne û di encam de 121 leşker hatine kuştin.

Îro Qamişlo ji bo Helebê meşiya

Avestakurd – Îro (11/5/2012) bi deh hezaran Kurden Qamişloyê ji bo protestokirina êrîşa li ser taxên Kurdan û piştgiriya Kurden li Helebê meşiyen.

Îro zêdeyî 30 hezar kes li Qamişloyê bi navê "Îna piştgiriya ji bo Kurden Helebê" meşiyen. Di vê meşê de rejîma Esed û alîgirên wê hate şermezarkirin û daxwaza mafê Kurden Rojava hate bilind kirin. Jêderê jî Qamişloyê ji Avestakurd re ragihand ku di nav de PYD û gelek rêxistin û partî tevî meşê bûn. Hêjayî gotinê ye, li êvarîya 9'ê Gulanê (2012) komeke Erebên Baasî êrîşî taxên Kurdan li Heleb kiribûn, Kurdan jî bersiva wan dabû û di encam de ji êrîşkarên 8 kes hatibûn kuştin û ji Kurdan jî 3'ê kes jiyana xwe ji dest dabûn.

Avestakurd

Киркук и Мосул, Курдистанские и им останутся

Город Киркук расположен в 250 км к северу от столицы Ирака Багдада. Район Киркука находится между горами Загрос на северо-востоке, рекой Заб и рекой Тигр на западе, горами Хамрин на юге, и рекой Сирван на юго-востоке.

Современный город Киркук стоит на месте древней хурритской и ассирийской столицы Аррапха, которая была построена около реки Хаса около 5000 лет назад. Из-за стратегического географического положения города, за Киркук сражались три империи: Ассирия, Вавилон и Мидия, которые контролировали город в различные времена.

Исторически здесь проживает смешанное этническое население: курды, туркоманы, ассирийцы, арабы и армяне.

С 1976 до середины 2006, именовалась Эт-Тамим (курдский язык: Kerki k). Имеет большие запасы нефти и природного газа.

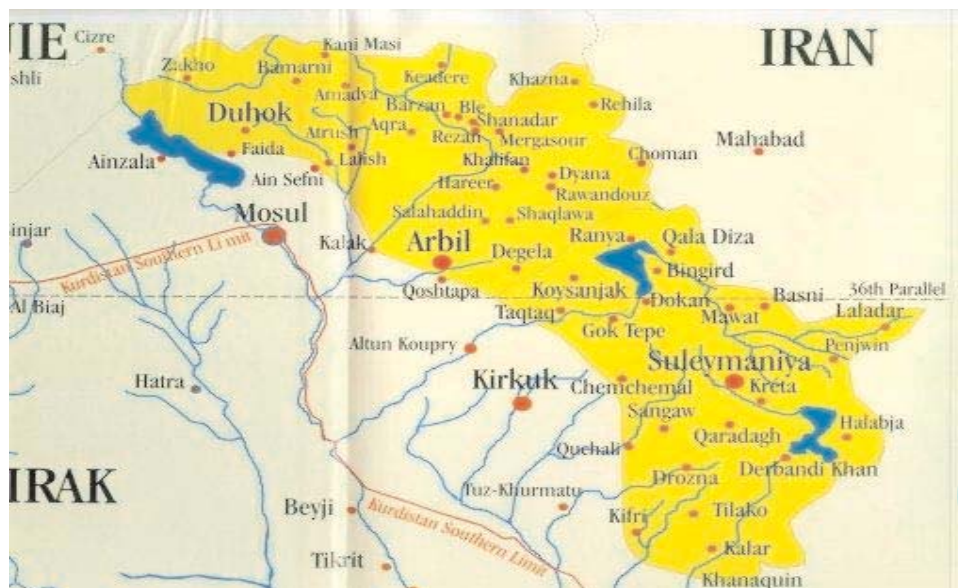
Территория 9 679 квадратных километров с населением на 2003 было 848 000 человек. Административный центр — город Киркук. Экономика

Киркук — центр нефтяной промышленности Южного Курдистана. Месторождение Киркук, открытое в 1927 году и разрабатываемое с 1934 года, одно из крупнейших в мире.

Бессмертный Барзани именно из-за Киркука не договорился с режимом Ирака на протяжении революции особенно в 1970-1975 годы, правительство Ирака не хотела включать Киркук в состав Курдской автономии 11 марта.

В 2003 году 10 апреля Курдские бойцы при поддержке американских войск вошли в стратегический город Киркук. Бойцы "пешмерга" из состава Патриотического союза Курдистана вошли в Киркук.

В данный момент провинция Киркук находится по власти Патриотического союза Курдистана в реальности, она выиграла на выборах в парламент Ирака от Киркука большинство мест. Почти большинство жителей Киркука поддерживают политическую

линию ПСК и находятся под сильным влиянием своего горячо любимого президента Мам Джаляля Талабани.

Все административные и управленческие центры находятся в руках Курдов.

По новой Конституции Ирака согласно статье 140, провинция Киркук и некоторые территории которые незаконно отделены были от Южного Курдистана режимом БААС, должны опять вновь войти в пределы границы регионального Курдистана.

Президент Курдистана Масуда Барзани в своём обращении к народу Курдистана в ночь на праздник Навруз поставил ультиматум в жестком виде правительству Ирака в лице премьера Малики для решения проблему Киркука и отторгнутых территорий Курдистана их возвращения в прежние границы а так же все насущных проблем.

МОСУЛ, город в иракском Курдистане, центр северного губернаторства Найнава (то есть Ниневия). Расположен на западном берегу реки Тигр, где, видимо, в древности находился пригород Ниневии. в 396 км северо-западнее Багдада

В городе расположен Мосульский университет — один из крупнейших в Ираке. Жители, или выходцы из Мосула

называются маслави.

История

Раскопки показали, что эта местность была обитаема ещё 8000 лет назад. Собственно город Мосул был основан около 700 года до н. э. на другом берегу реки Тигр напротив Ниневии — столицы Ассирии. Город имеет большое историческое значение.

С XVI века и по 1918 год город вхо-

года в Ираке аналитики прогнозировали: «Если в Мосуле перепись пройдет без подтасовок, то половина населения окажется курдами». Однако, по официальным данным, курдов в Мосуле оказалось около 40 %.

Перепись 1957 года была единственной, проводившейся достаточно свободно, без давления со стороны властей и до начала целенаправленных «этнических чисток».

Послевоенное состояние

После 1991 года 4 района Мосульской провинции оказались под контролем Регионального правительства Курдистана.

В настоящее время провинция вся полностью подконтрольна курдам. По итогам многосторонних межэтнических переговоров достигнуто соглашение, согласно которому мэром почти двухмиллионного Мосула должен быть араб, а его заместителем — курд. 5 апреля 2003 г. под охраной и под надзором армии США прошли выборы в муниципальный совет, состоящий из 24 человек. В него вошли арабы, курды, ассирийцы, туркмены — представители всех этноконфессиональных групп, проживающих в Мосуле. (По материалам газеты «Брайти» от 4 апреля 2003 г.)

Достопримечательности

Одной из прекрасных достопримечательностей является храм Езидов «Лалеш», форма и фактура куполов которого символизирует солнечные лучи, падающие на землю.

Славу городу принесли его широкие улицы (центральная Царская улица достигала 26 м в ширину), колоссальный дворец царя Ашшурбанипала (VIII—VII вв. до н. э., его раскопки и составляют центр современного археологического участка), дворец Синахериба — основателя города, знаменитая царская Куюнджикская библиотека с огромным собранием клинописных табличек (археологами найдено свыше 30 тыс. образцов, именно здесь был впервые найден текст поэмы о Гильгамеше), крепостные стены общей протяженностью более 12 км с 15 воротами, а также многочисленные скульптурные памятники (в том числе знаменитые статуи крылатых быков и львов, украшавшие некогда городские ворота) и четкая планировка городских кварталов (считается, что это был первый город в истории человечества, создававшийся по единой градостроительной схеме).

Материал из Википедии

Строительство нового газопровода в Ирак

Генеральный директор Иранской инженерной компании по развитию газовой отрасли Али Реза Гариби заявил, что начинается строительство трубопровода для поставок иранского газа в Ирак при объеме

25 млн. куб. м природного газа в сутки. Гариби напомнил, что проектирование газопровода уже завершено.

Ранее генеральный директор Иранской национальной газовой компании Джавад Оуджи заявлял о предстоящем подписании контракта на поставки иранского газа в Ирак.

Согласно этому документу, Иран в течение пяти лет будет поставлять около 25 млн. куб. м. газа в сутки.

По словам Оуджи, иранский газ будет использоваться в качестве топлива на электростанциях в Багдаде и Мансурии.

Подписание контракта должно состояться в ближайшее время в присутствии министра нефти Ирана Ростама Касеми и министра нефти Ирака Карима Лаиби.

Ирак подписал с ЕС договор о партнерстве

Европейский союз (ЕС) и Ирак в Брюсселе подписали договор о партнерстве. Соглашение предусматривает регулярный политический диалог по поводу двусторонних отношений, региональным и глобальным проблемам. Кроме того, документ расширяет ранее заключенные торговые соглашения между ЕС и Ираком, а также закладывает основы для сотрудничества в самых широких сферах - от здравоохранения до энергетики. Отдельно оговаривается сотрудничество в противодействии терроризму, распространению оружия массового поражения и содействие правам человека. "Впервые Ирак, который ранее был государством-изгоем, войдет в мировое сообщество", - заявил министр иностранных дел Ирака Хошияр Зебари.

Представитель ЕС по внешней политике и безопасности Кэтрин Эштон отметила, что договор о партнерстве между ЕС и Ираком, прежде всего, является символом стремления Евросоюза помочь Ираку в построении демократического общества.

Туркменский лидер: вопрос Киркука не может быть решен без соглашения туркмен и курдов

Ключевые игроки, которые могут решить территориальный спор вокруг богатого нефтью Киркука, это туркмены и курды, заявил туркменский лидер.

Вопрос Киркука не является проблемой между Багдадом и правительством Курдистана, это спор между курдами и туркменами, сказал Асама Адель, генеральный секретарь Национальной туркменской партии.

Киркук, владеющий 40% иракской нефти был предметом спора между Багдадом и правительством Курдистана в течение длительного времени.

Курды, которые настаивают на курдской идентичности города Киркук, были раздражены, когда премьер-

министр Ирака Нури аль-Малики заявил в ходе своего визита в Киркук на этой неделе, что Киркук является иракским городом.

Есть также местные туркмены, которые

утверждают, что имеют коренное происхождение. Большинство из них поддерживают идею объявить Киркук автономной областью в составе иракских федеративного государства. Арабы стремятся к поддержке Киркука в пределах Багдадской администрации, предоставив провинции больше власти. Однако курды против обоих вариантов. Они требуют присоединения Киркука к Курдистану.

Адель сказал, что если курды и туркмены согласятся по стратегическим вопросам и смогут установить взаимное доверие, "70% (киркукского) кризиса закончатся".

Курды возлагают все свои надежды на исполнение конституционной статьи 140, которая определяет этапы

определения принадлежности провинции.

Первые вынужденные переселенцы должны быть возвращены на родину и получить компенсации, затем должна быть проведена перепись, которая укажет плотность каждой этнической группы, и, наконец, будет проведен референдум о принадлежности Киркука Багдаду или Эрбилу.

Статья должна была быть применена к концу 2007 года. Тем не менее, еще не завершена ее первый этап.

Адель заявил, что вопрос о Киркуке не может быть решен курдами и арабами в одиночку. "Ближайшее решение должно быть соглашением между туркменами и курдами".

Национальная туркменская партия была основана иракскими туркменами в 1988 году.

Спор о Киркуке, расположенном на северо-востоке от Багдада, имеет негативное влияние на ситуацию с безопасностью. Провинция является предметом частых вооруженных нападений, грабежей, похищений и взрывов.

"Курдский народ предпочитают язык общения языку оружия и угроз"

Президент курдского региона Масуд Барзани, выступая на Первом съезде Лиги арабских государств заявил в пятницу, что страна переживает возвращение к культуре насилия, что следует из серии критических замечаний премьер-министра Нури аль-Малики в последние недели.

Однако, сказал Барзани, он не боится поставки F-16, самолетов, закупленных в США федеральным правительством. "Мы не боялись "МиГов" и "Миражей", и мы не будем бояться истребителей "F-16", заявил президент Барзани в своей речи в курдском региональной столице Эрбиле, имея в виду ВВС диктатора Саддама Хусейна, свергнутого в 2003 году после американского вторжения.

"Но мы опасаемся, что вернется культура, которая считает, что язык самолетов, танков и пушек является языком решения проблем", добавил он. Курдский президент часто обвиняет аль-Малики в централизации власти, и возражал против его военных закупок, когда сказал журналистам 23 апреля, что "F-16" не должны попасть в руки этого человека", подразумевая аль-Малики. США согласились продать 36 истребителей "F-16" Багдаду в миллиардной сделке, направленной на повышение возможностей ВВС Ирака.

Устойчивый рост числа женщин на государственной службе

Данные статистики, полученные агентством "Rudaw", указывают на резкий рост числа женщин в рядах чиновников Регионального правительства Курдистана.

Директор статистического агентства провинции Сулеймания Махмуд Осман заявил, что более 4 тыс. человек из 7,6 тыс. госслужащих в прошлом году были женщины. Несмотря на рост числа женщин, работающих в Региональном правительстве, слабый пол по-прежнему недостаточно представлен в высших эшелонах государственного управления. Из 19 министров в составе нынешнего кабинета КРГ только одна женщина.

25-ти летняя Дильфия Хама смогла получить государственную должность только после долгого периода ожидания. Она уверена, что чем больше число женщин в государственных учреждениях, тем "лучше все будет сделано": "Женщины

более гибкие в общении с людьми, чем мужчины".

По словам Махмуда Османа, женщины сейчас составляют 41 процент от общего числа госслужащих в провинции Сулеймания, по сравнению с 37 процентами три года назад. Он считает, что правительство намерено предоставить больше возможностей для трудоустройства женщин, что может привести к повышению значимости женщин в государственном секторе.

Большинство женщин работает в таких сферах как здравоохранение и образование. Министр здравоохранения Регионального правитель-

ства Курдистана Ракавт Хама Рашид говорит, что женщины, работающие в здравоохранении "лечат пациентов лучше". Участие женщин в общественной жизни заметно во многих сферах. По официальным данным, на парламентских выборах 2009 года женщины активнее участвовали в голосовании, чем мужчины.

18 процентов кандидатов наук, работающих в сфере предоставления государственных услуг, и 31 процент сотрудников со степенью магистра являются женщинами.

30 процентов мест в парламенте Курдистана заняты женщи-

нами.

Бывший мэр района Карадакх в провинции Сулеймания Ширин Мохаммед Салих уверена, что правительство должно обеспечить равные возможности занятости как для женщин, так и для мужчин: "Мы можем делать то же, что и мужчины. Но, видимо, правительство не верит в наши способности".

В течение последних лет в Курдистане несколько женщин, исполнявших обязанности мэра, были заменены мужчинами. "К сожалению, я не ожидал подобного от шестого кабинета правительства. Они заменили женщин мужчинами, и женские организации не сказали ни слова", - заметила Салих.

Бывший курдский министр иракского правительства Нармин Осман, уверена, что женщины должны быть вовлечены в процесс принятия решений: "Женщина вынуждена тратить гораздо больше сил и энергии, чем мужчина, чтобы показать свои навыки должностным лицам".

Министерство внутренних дел объединяется

Министр внутренних дел правительства Курдистана Карим Синджари говорит, что им создан комитет по осуществлению объединения учреждений министерства, которые в настоящее время разделены между Эрбилем и Сулейманией.

Синджари отметил, что комитет сможет полностью выполнить процесс объединения в сроки, установленные Советом министров в апреле. На своей первой сессии в начале апреля правительство решило, что разделение администраций должно быть полностью унифицировано в течение 45 дней.

Синджари, который в настоящее время занят окончательной стадией процесса, заявил в интервью газете "Kurdish Globe", что в дополнение к высшему комитету, он создал еще два комитета для обеспечения плавного объединения всех учреждений министерства. "Большинство шагов были предприняты правильным образом и в установленный срок", пояснил Синджари. "В рамках этого процесса, некоторые должности, например, посты мэров некоторых городов и районов, претерпят перестановки". Министр Синджари считает, что решение о воссоединении министерств КРГ будет иметь "прямое влияние на сокращение бюрократии и осложнений для граждан" в повседневной жизни, а также поможет в создании новых рабочих процедур.

kurdistan.ru

Təbrik edirik!

"Diplomat" qəzetinin idarə heyəti və babası Məmməd kişi, nənələri Həcər, Gülarə, atası Vüqar, anası Gülnaz, əmiləri Azər, Arzuman, xalaları Dilərə və Güllü Məmmədov Yusifi ad günü münasibətilə təbrik edir və dərslərində uğurlar arzulayırlar!

ДИПЛОМАТ

№ 18 (166) 15 - 21 Мая 2012 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

ПОСЛЕДНЯЯ

страница

Президент Барзани обсудил политический кризис с Послом США

Президент Барзани приветствовал вчера посла США в Ираке Джеймса Джеффри и начальника Управления сотрудничества по вопросам безопасности генерала Роберта Каслена в Салахаддине, где стороны встретились для обсуждения нынешнего политического кризиса, стоящего перед

Ираком.

Стороны подчеркнули важность безотлагательного урегулирования нынешнего кризиса конституционным путем и уважения существующих соглашений между политическими блоками. Они также подчеркнули необходимость подлинного разделения власти и выразили

свою поддержку любых решений, которые иракцы могут принимать в рамках конституции.

Президент Барзани пролил свет на последние встречи и консультации, которые он провел в Эрбиле с рядом других иракских руководителей. Он заявил, что единственной угрозой для единства Ирака является диктатура. По поводу последних событий в области безопасности в некоторых районах спорных территорий, генерал Каслен сообщил об усилиях по созову совещания иракской армии, сил пешмерга, а также представителей офиса сотрудничества в области безопасности при посольстве США, для решения проблем безопасности, стоящих перед этими областями.

Иракский премьер аль-Малики заявил вчера, что его правительство не намерено нападать на Курдистан, добавив, что он против войны. В интервью полуофициальному каналу "Иракия ТВ" Малики заявил: "Федеральное правительство не имеет своей

Малики: "У нас нет намерения напасть на Курдистан"

целью нападение на Курдистан".

"Мы против выстрела хотя бы одной пулей по любому иракцу, потому что отвергаем войну и агрессивную политику". Отношения между лидерами курдов и Малики стали напряженными после формирования федерального правительства два года назад. Эрбиль обвиняет Малики в диктате. Напряжение возросло, когда Багдад отказался платить взносы нефтяным компаниям, работающим в Курдистане. Президент региона Масуд Барзани сообщил в Вашингтоне во время своего визита в США в прошлом месяце, что курды против предоставления Ираку истребителей "F-16", пока аль-Малики находится у власти. Барзани заявил в марте, что некоторые из тех, кто принимает решения в Багдаде, ждут прибытия этих американских самолетов для нападения на курдов. Что касается национальной конференции, к которой призвал президент Джаляль Талабани для урегулирования нынешнего кризиса, аль-Малики возобновил свое желание провести ее и "обсудить все вопросы в соответствии с конституцией".

В Турции 44 курдских журналиста могут надолго угодить за решетку

В Стамбуле 15-й Уголовный суд по тяжким преступлениям принял на рассмотрение обвинительное заключение в отношении 44 курдских журналистов. Как передает информгентство ANF, представители СМИ обвиняются в членстве или сотрудничестве с рабочей партией Курдистана (РКК).

Отмечается, что курдские журналисты были арестованы 10 декабря 2011г. в результате спецоперации против «Союза

общин Курдистана» (курд. Koma Civakên Kurdistanê, KCK). В дальнейшем суд избрал меру пресечения в виде заключения под стражу лишь в отношении

36 из них. Остальные были отпущены под подписку. Напомним, в опубликованном недавно Freedom House ежегодном докладе «Свобода прессы в мире» Турция вновь зафиксировала регресс. Как сообщало турецкое агентство Anka, если в 2012г. Турция была причислена к «частично свободным» странам, то в этом году страна потеряла 1 очко, заняв 117-е место среди 197 государств данного рейтинга.

Отмечалось, что Турция со своим позорным показателем теперь занимает позицию хуже, чем такие страны третьего мира, как Нигерия и Танзания.

Бюджет Курдистана направлен в парламент

Премьер-министр Курдистана Нечирван Барзани подписал бюджет региона на 2012 год и вчера передал его на рассмотрение в парламент Курдистана. Секретариат регионального Совета министров сообщил, что в этом году бюджет составит 15,242,797,000 иракских динаров. Федеральное правительство одобрило бюджет страны 23 февраля, что привело к задержке обработки регионального бюджета.

Курдский чиновник в Турции назвал судебное решение "политическим"

Мэр деревни Бантос турецкой провинции Агри, Юсуф Йылмаз, заявил вчера, что решение страны о заключении его в тюрьму на более, чем семь лет по обвинению в принадлежности к Партии мира и демократии является "политическим" решением. Второй уголовный суд в Бардхароме накануне принял решение о заключении Йылмаза на семь лет и два месяца по обвинению в принадлежности к Курдской рабочей партии (РПК). Но Йылмаз заявил, что суд принял решение заключить его в тюрьму, потому что он принадлежит к Партии мира и

демократии.

Йылмаз заявил, что рассмотрит постановление суда и решение против него, с целью передачи дела в Европейский суд по правам человека. Члены Партии мира и демократии, одной из крупнейших курдских партий в Турции, подвергаются постоянным арестам турецкими властями под предлогом принадлежности к запрещенной Курдской рабочей партии в Турции. Партия мира и демократии во главе с Салахаддином Демирташем имеет 29 мест в турецком парламенте из 550.

Allah rəhmət eləsin!

"Diplomat" qəzetinin idarə heyəti, Tahir Süleyman, Qəzənfər Paşayev, Söhrab Tahir, Şahbaz Muradov, Nəriman Əyyub, Ramiz Qərib, Rauf İlyasoğlu, Kamal İbadov, İlham Paşayev, Xəlil Cabbarov, Hacı Əlixan Kişiyev, Fazil Qaraoğlu

Fərhad Teymur oğlu Əhmədovun vaxtsız vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun atası hörmətli ağsaqqalımız, "Respublika" qəzetinin baş redaktoru, professor Teymur Əhmədova qardaşları Faiq və Füzuliyə dərin hüznə baş sağlığı verir və Allahdan səbr diləyirlər.

Qəlbimizdə yaşayacaq

Unudulmaz Fərhad Teymur oğlunun əziz xatirəsinə

Həkim dostum! Öz dərdinə əlac edə bilmədin, Etdiyin xoş əməllərin bəhrəsini görmədin. Bir kimsəni incitmədin, yersiz yerə gülmədin, Din, imanla bu dünyanı əbədlilik tərk etdin.

Acı xəbər sarsıtmışdı həmin gecə dostları, Bilmir çoxu, xəbərsizdir görün neçə dostları? Qaldı çoxlu arzuları, deyilməmiş tostları, Xoş əməllə bu dünyanı əbədlilik tərk etdin.

İnanmıram inciyərdi kimsə səndən, görəsən? İstəyirdik övladların toyunda sən gələsən. Dədə Teymur dərd içində, gəlib deyib-güləsən, Qəlbimizdə yaşayacaq bu dünyanı tərk etdin.

R.İlyasoğlu

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SILƏMAN

УЧЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТАХИР СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Xüsusi müxbir:

Ramiz CƏBRAYILOV,

SAKİT ÇIRAQLI

Müəlliflərin mövqeyi illə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməqə bikiər.

www.diplomata-kurdi.com

Ünvan: Bakı şəhəri, 40 küçə

S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakû 40 soqaq S.Mêhmandarov xani 25 mal-17

Адрес: Баку 40, улица С.Мехмандаров дом 25 кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində qığılıb səhifələnilib və "Bəxtiyar-4" mətbəəsində çap olunmuşdur. e-mail: diplomat_gazeti@box.az

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filiali

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 4500